

DARBININKAS

Vol. LXVIII, Nr. 9
Kovo - March 4, 1983

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

AR PAKANKAMAI PADEDAM PAVERGTAI SAVO TAUTAI?

Lietuvos atstovo dr. S.A. Bačkio žodis į Lietuvą per Radio Liberty Vasario 16-osios proga

Šiandieną prisimename, kad Lietuvos Taryba, vykdydama lietuvių tautos valią būti laisva ir nepriklausoma, 1918 vasario 16 Vilniuje padarė šį nutarimą: "Lietuvos Taryba, kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdama pripažintą tautų apsisprendimo teisę ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo 18-23 d. 1917 metais, skelbia atstatanti nepriklausomą demokratinius pamatais su tvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis".

Tą Aktą 1920 gegužės 15 visais balsais patvirtino laisvai išrinktas Lietuvos Steigiamasis Seimas. Atstatytą Lietuvos valstybę nepriklausomybę pripažino tarptautinė valstybių bendruomenė ir taip pat Sovietų Rusija, kuri 1920 liepos 12 Maskvoje su Lietuva pasirašyta taikos sutartimi taip užsiangažavo:

— "pripažįsta Lietuvos valstybės savarakiškumą ir nepriklausomybę su visomis iš tokio pripažinimo einančiomis juridinėmis sekmėmis ir gera valia visiems amžiams atsisako nuo visų Rusijos suvereniteto teisių, kurių ji yra turėjusi lietuvių tautos ir jos teritorijos atžvilgiu."

Lietuvos valstybės atsistatymas ir jos išjungimas į laisvą valstybių bendruomenę yra šiame šimtmetyje reikšmingiausias lietuvių tautai istorinis įvykis. Nepriklausomybės laikotarpis reikšmingas mūsų tautai, nes buvo pasiekti dideli laimėjimai.

Antrojo pasaulinio karo metu Lietuvos valstybė tapo Sovietų Sąjungos ir hitlerinės Vokietijos sąmokslu auka. Sovietų Sąjunga

1940.VI.15 okupavo Lietuvą ir jėga bei klaida rugpjūčio 3 įjungė į Sovietų Sąjungą, sulaužydama visas su Lietuva pasirašytas sutartis ir kitus tarptautinius įsipareigojimus. Tai įvykus, vieninteliais teisėtais Lietuvos valstybės pareigūnais liko jos diplomatiniai atstovai užsieniuose. Jie pateikė protestus prieš lietuvių tautos valios klajokimą vyriausybėms, prie kurių buvo akredituoti, pasmerkė sovietų agresiją prieš Lietuvą ir jos inkorporaciją į Sovietų Sąjungą.

Šią proga noriu pridurti, kad Lietuvos Diplomatine Taryba su dideliu pareiškumu nuo 1940 gynė ir gina lietuvių tautos teises ir aspiracijas, siejosi, kad Lietuvos valstybės de jure egzistavimas būtų išlaikytas ir Lietuvos atstovavimo tęstinumas būtų patikrintas. Tuo reikalu LDT veikia diplomatinėje praktikoje priimta tvarka. Ir dabar tuo klausimu LDT rūpinasi ir yra padarę žygių, kad Lietuvos atstovavimas JAV-ė būtų patikrintas.

Tai pažymiu minint Vasario 16-ąją, kada laisvojo pasaulio lietuvių pareiškia, jog lietuvių tauta niekadoms nesutiks su Lietuvos pavergimu ir kad Vasario 16-osios Aktas yra mūsų tautos apsisprendimas laisvam ir nepriklausomam gyvenimui, nes valstybinė nepriklausomybė yra mūsų tautos gyvybinė sąlyga. Visi gėrimės mūsų tautiečių pavergtoje tėvynėje ryžtingų priešinimusi okupantui, lenkiamė galvas, pagerbdami mūsų tautos atgimimo patriarchus, Vasario 16-osios Akto signatarus, žuvusius Lietuvos laisvės kovose, tremtinius kalinius ir kovojančius dėl pagrindinių žmogaus teisių, tikėjimo ir sąžinės laisvės.

Dėkingi esame, kad JAV vyriausybė 1940 liepos 23 pasmerkė nelegalų Sovietų Sąjungos veiksmą. JAV vyriausybės politika nepripažinti prievartinės Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą yra tvirtai pakartojama per eilę metų pareiškimais, patvirtinančiais Lietuvos valstybės juridinę egzistenciją. Tą Amerikos politiką remia JAV kongresas stipriomis rezoliucijomis, patvirtinančiomis amerikiečių solidarumą su mūsų tautinėmis aspiracijomis.

Ta prasme paminėtina JAV atstovų rūmuose š.m. vasario 2 ir senate vasario 3 priimtoji jungtinė atstovų rūmų 60-oji rezoliucija, kuria nutarta, kad prezidentas paskelbtų proklamaciją, atžymintį 1983 Vasario 16-ąją "Lietuvos nepriklausomybės dieną" ir paskatintų JAV gyventojus švęsti tą dieną atitinkamomis iškilėmis ir veikla. (JAV prezidentas R. Reagan Lietuvos nepriklausomybės dienos rezoliuciją pasirašė vasario 16.)

(nukelta į 2 psl.)

rinskas yra vienas iš steigėjų Katalikų teisėm ginti komiteto, kuris nuo 1978 pabaigos veikė Lietuvoje. Šis komitetas artimai bendradarbiavo su panašiu stačiatikių komitetu, kuris veikė Maskvoje. Stačiatikių komiteto narys kun. Gleb Jakunin nuo 1980 yra areštuotas ir nuteistas dešimt metų kalėti.

VASARIO 16-OJI ROMOJE

Prof. Cotta pateikė savo, kaip filosofo, apmąstymus apie tai, ką reiškia būti krikščioniu dabar gyvenamajame laikotarpyje. Kaip kovojančios, bekompromisinės, pilnai sąmoningos krikščionybės pavyzdį, kalbėjo Jonas Antanas Deksnys ir apaštalinis nuncijus arkivyskupas Jonas Bulaitis, Bažnyčios viešųjų reikalų tarybos vicesekretorius prelatas Audrys Bačkis, Lietuvos diplomatinio šefas ministras Stasys Lozoraitis, Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos vadovybė ir auklėtiniai, jėzuitų, marijonų, saleziečių vienuolių atstovai, kiti Romos lietuviai.

PANŲ KALNĄ SUNAIKINUS

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 54

Savaitės įvykiai

JAV, patyrusios, kad Libijos diktatorius Qaddafi rengiasi nuversti Sudano vyriausybę ir yra sutelkęs prieš sienos su Sudanu transporto lėktuvų, pasiuntė Viduržemio jūroje prie Libano plaukiojusį lėktuvnešį Nimitz prie Libijos ir 4 elektroninės žvalgybos lėktuvus į Egiptą ir privertė diktatorių savo planų atsisakyti. Ginkluoto konflikto buvo išvengta, nors Qaddafi ir grasino nudažyti Sidra įlanką amerikiečių krauju.

Prancūzijos užs. reik. ministras Claudė Cheysson pareiškė Sov. S-gos užs. reik. ministeriui Gromyko, kad Prancūzija niekada nesutiks, kad jos turimos branduolinės raketos pasidarytų JAV ir Sov. S-gos nusiginklavimo derybų objektu, nes Prancūzijos branduolinės pajėgos ir toliau liks nepriklausomos.

Izraelio remiama ir pietiniam Libane veikianti krikščionių milicija, vadovaujama mjr. Saad Haddad, Izraelio įsakyta užėmė pietinio Libano Sidon, Nabatiye ir Hasbeya miestus ir paėmė į savo kontrolę visą Izraelio pagaidautą 28 mylių gilumo zoną pietiniam Libane.

Sov. S-ga pasiūlė Ženevoje vykstančiai nusiginklavimo konferencijai sumažinti Europoje laikomos kariuomenės skaičių 20,000 karių, jei JAV sutiks sumažinti savo įgulas Europoje 13,000 karių. Iki šiol Vakarų valstybės ir Sov. S-ga negali susitarti dėl Varšuvos pakto valstybių laikomos kariuomenės skaičiaus: Vakarai mano, kad Varšuvos pakto laiko Europoje 160,000 karių daugiau, kaip jie oficialiai pripažįsta.

Izraelio ministerių kabinetas nutarė pasitraukusį gynybos ministrą Ariel Sharon palikti ministeriu be portfelio ir leisti jam dalyvauti dviejuose įtakinguose parlamento komitetuose, per kuriuos jis ir toliau turės didelę įtaką Izraelio politikai.

Palestinės išlaisvinimo organizacijos tarybos konferencija, nors ir nepritarė prezidento Reagan Artimųjų Rytų taikos planui (jis nenumato nepriklausomos palestiniečių valstybės), bet jo ir neatmetė. Ir tai esąs nuosaikiųjų ir organizacijos vado Yasir Arafat laimėjimas.

6 aliejų eksportuojančios valstybės — Saudi Arabija, Kuwait, Qatar, Jungtinis arabų emiratas, Bahrain ir Oman — susirinko slaptos konferencijos dėl aliejaus kainų ir gamybos sumažinimo. Spėjama, kad netrukus tuo reikalu tartis susirinks ir visos aliejų eksportuojančios valstybės.

Sov. S-ga nuo 1986 numatoma Rytų Vokietiją kariniais reikmenimis aprūpinti ne per Lenkiją, kaip iki šiol buvo daroma, bet keltu iš Klaipėdos uosto į Rytų Vokietijos Rügen salą. Keltas būsiąs didelio pajėgumo, galėsįs gabenti net traukinio vagonus, kurie specialiais įrengimais galės būti greitai pakrauti ir iškrauti. Manoma, kad keltas galės būti panaudotas ir skubiam kariuomenės perkėlimui.

JAV vyriausybė yra susirūpinusi padidėjusia Amerikos žydų kritika gynybos sekretoriui Weinberger, kuris keliomis progom yra nepalankiai atsiliepęs apie Izraelį.

Pietų Afrikos min. pirmininkas P.W. Botha pareiškė, kad P. Afrika atkreips dėmesį į kiekvienos Afrikos valstybės prašymą padėti kovoti su komunizmu.

1982 birželio 8 Telšiuose buvo sukviešti vyskupijos dekanai pokalbiui su Religinų reikalų tarybos įgaliotiniu P. Anilioniu. Nudalyvavo tik Mažeikių dekanas kun. Jonas Gedvila.

Dekana atsakė kalbėti Telšių rajono vykdomajame komitete, kadangi Telšių rajono valdžia išniekino Panų kalną. Pokalbis įvyko Telšių vyskupijos kurijoje. Įgaliotinis, kaip įprasta, kalbėjo apie religinių susivienijimų nuostatus.

Apie Panų kalną jis taip atsiliepė: "Religinis ekstremizmas iššaukė ateistinį ekstremizmą."

Protestas dėl Vėlinių

Po pokalbio dekanai įteikė įgaliotiniui pareiškimą:

"Nuo neatsimenamų laikų, pagal Bažnyčios patvarkymą, kunigai su tikinčiaisias kasmet lapkričio 1 ir 2 dienomis meldžiasi kapuose už mirusius. 1981 m. lapkričio 1 beveik visoje Telšių vyskupijos parapijose buvo uždrausta tikintiesiems bendrai melstis kapuose už mirusius.

Kai kur, pvz. Telšiuose, tą dieną buvo uždrausta net kryžius pašventinti kapuose. Kituose rajonuose, pvz. Mažeikiuose, žodiniai nebuvo uždrausta, tačiau kapuose taip garsiai buvo paleista garsinė aparatūra, kad joki būdu negalima buvo bendruomeniškai tikintiesiems pagerbti savo mirusius ir už juos pasimelsti.

Mes, tikintieji, pasijutome grubiai įskaudinti. Visi žmonės pasipiktinę reišė protestą, kad jie negali pagerbti savo mirusių taip, kaip reikalauja tikėjimas ir Bažnyčia.

Apie Panų kalno sunaikinimą

1982 balandžio 2-3 naktį Telšių rajone, Gadūnavo apylinkėje, Pasruojės kaime buvo žiauriai nusiaubtas mūsų tautos istorinis religinis paminklas Alkskalnis - Panų kalnas ir išniekinti kapai: nuversta ten nuo seno stovėjusi koplyčia; sienų rąstai, lubos, stogas kažkur išvežti; buvęs koplyčios altorius taip pat sudaužytas, Marijos statula sudaužyta ir įmesta į ten pat esantį tvenkinį, šventi paveikslai sunaikinti, kryžiai sulaužyti, sudaužyti: mediniai — nupjauti, Kristaus kančios su kryžiu liekanomis išmėtytos ir sumintos į žemę.

Šis kapų, šventovės ir kryžių išniekinimas yra grubiausias tikinčios visuomenės įžeidimas. Šio istorinio — religinio paminklo sunaikinimas ir kapų išniekinimas — tai ne eilinis paprastų chuliganų siautėjimas, bet organizuotas, sutelktomis jėgomis su transporto technika atliktas darbas.

Šia proga turime priminti, kad tai daugybės kryžių ir religinių liaudies meno paminklų mūsų tautoje sunaikinimo istorijos tęsinys.

Katalikų Bažnyčia yra hierarchinė

Tarybinė konstitucija suteikia laisvę Katalikų Bažnyčiai kaip tokiai su jos esminiais įstatymais — kanonais, moralės dėsniais, dogmomis ir savitu kultu. Todėl į ją negalima žiūrėti kaip į kokią sektantų religiją, kur visiškai kita vidinė santvarka, visai kiti kulto ir tvarkymosi įstatymai. Kai kuriose sektose renkami dvasininkai, kai kur visai nėra dvasininkų. Todėl religinėse bendruomenėse ten vadovauja pasauliečiai. Katalikų Bažnyčioje yra hierarchinė san-

tvarka. Čia vadovauja žmonės su šventimais: vyskupas ir kunigai. Tačiau jie turi laikytis kanonų, dogmų, moralinių ir esminių kulto principų. Katalikų Bažnyčioje visi pasauliečių komitetai turi tik padedamąją ir patariamąją galią. Jeigu jie imtųsi Katalikų Bažnyčioje vadovavimo funkcijos arba trukdytų vyskupams ir kunigams vadovavimo darbe, tai jie kaip tikintieji iškrenta iš Katalikų Bažnyčios narių skaičiaus (kan. 2345).

Todėl akcija su bažnytiniais komitetais prieš Bažnyčios hierarchiją yra ne kas kita, kaip užsimojimas sunaikinti Katalikų Bažnyčią. Žinoma, Katalikų Bažnyčia negali su tuo susitaisyti ir ji priversta visomis jėgomis priešintis.

Ši kova yra prievarta Katalikų Bažnyčiai primesta. Ji nieko gero neduoda ir valstybei, tik kelia nerimą tikinčiųjų masėse ir pakerta pasitikėjimą valdžia.

Reikalauja imtis priemonių

Šių faktų akivaizdoje mes, čia susirinkę Telšių vyskupijos ir Klaipėdos prelatūros dekanai, kaip tikinčiųjų ir kunigų atstovai ir pilnateisiai savo šalies piliečiai, reikalaujame:

Valdžia privalo imtis visų priemonių, jog tie siaubingi nusikaltimai prieš žmoniškumą ir švenčiausius tikinčiųjų jausmus — įsitikinimus (kapų šventovių ir kryžių išniekinimai) nebesi-

kartotų ir tikintieji piliečiai būtų apsaugoti nuo teroro veiksmy ir kad ateityje jie nebūtų tokiu grubiausiu būdu niekinami ir įžeidinėjami.

Kulto įstatymai neturi būti leidžiami ir aiškinami prieš Bažnyčios pagrindinius įstatymus — kanonus ir konstituciją.

Anksčiau minėtiems ir panašioms veiksniams ir faktams toliau besitęsiant, bus labai apsunskintas arba neįmanomas normalus dialogas tarp Bažnyčios ir valdžios."

Pasirašė dekanai: kun. Bernardas Talaišis, kun. Stanislovas Ilinčius, kun. Bronius Burneikis, kan. Kazimieras Gaščiūnas, kun. Petras Palšis, kun. Feliksas Valaitis, kan. Juozapas Grubliauskas, kun. dr. Petras Pužaras, kun. Tadas Poška, vicedekana: kun. Petras Stukas, kun. Alfonsas Lukoševičius.

Atsako dėl Panų kalno sunaikinimo

1982 rugpjūčio 6 tikintieji gavo atsakymą iš Kultūros ministerijos į savo pareiškimą dėl Panų kalno nugriovimo:

"Nežinomi piktadariai sunaikino Panų kalno vietinės reikšmės dailės paminklus. Originalios figūros neišliko, todėl atstatyti koplyčias netikslinga."

(nukelta į 2 psl.)

Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas vasario 20 Kultūros Židiny. Dešinėje prel. Pr. Bulavas skaito invokaciją. Kairėje — vėliavos, šaulių garbės sargybos, vėliavų palydos ir jungtinis choras. Nuotr. L. Tamošaičio

PAPILDOMOS ŽINIOS APIE KUN. ALFONŠĄ SVARINSKĄ

Kun. Alfonsas Svarinskas buvo areštuotas sausio 26. Katalikų žinių agentūra Federalinė Vokietijoje pažymi, kad iš jam primetamų sunkių kaltinimų galima spėti, jog jam gresia nuo dešimties ligi penkioliks metų lagerio bausmė... Pastaruoju metu jis buvęs apkaltintas Lietuvos tikinčiųjų prašymo Sovietų Sąjungos komunistų partijos sekretoriui Brežnevui organizavimu. Šiame dokumente Lietuvos tikintieji prašę pakeisti religinę laisvę varžančius sovietų įstatymus.

Kaip praneša Vakarų Vokietijos spauda neseniai pasiekęs Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos 55-tas numeris, jau praėjusių metų lapkričio 1 po šiuo adresu buvo pasirašę apie 400 Lietuvos kunigų iš bendro 700 kunigų skaičiaus, nors dviejose vyskupijose kunigų parašai dar nebuvo surinkti. Iš to agentūra daro išvadą,

kad visi Lietuvos kunigai vieninagai rėmė šį prašymą.

Agentūra primena, kad areštuotasis kunigas Alfonsas Sva-

VASARIO 16-OJI ROMOJE

Romos lietuviai Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukaktį atžymėjo vasario 16 susirinkę Lietuvos atstovybėje prie Vatikano. Ant atstovybės namų šalia popiežiaus herbo ir Vyties, tą dieną buvo iškelta Lietuvos trispalvė vėliava.

Į susirinkusius trumpu, progai pritaikytu, žodžiu kreipėsi Lietuvos atstovas Vatikane Stasys Lozoraitis jaunesnysis, kuris pristatė svečių kalbėtoją italų, teisės filosofijos profesorių Romos universitete ir krikščionių demokratų partijos nacionalinės tarybos narį Sergio Cotta.

Prof. Cotta pateikė savo, kaip filosofo, apmąstymus apie tai, ką reiškia būti krikščioniu dabar gyvenamajame laikotarpyje. Kaip kovojančios, bekompromisinės, pilnai sąmoningos krikščionybės pavyzdį, kalbėjo Jonas Antanas Deksnys ir apaštalinis nuncijus arkivyskupas Jonas Bulaitis, Bažnyčios viešųjų reikalų tarybos vicesekretorius prelatas Audrys Bačkis, Lietuvos diplomatinio šefas ministras Stasys Lozoraitis, Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos vadovybė ir auklėtiniai, jėzuitų, marijonų, saleziečių vienuolių atstovai, kiti Romos lietuviai.

IŠ PAVERGTO LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Šiaulių dramos teatras šio sezono programoje žiūrovams rodo Dž. Bairono dramą "Kainas". Režisuoja vyr. režisierius S. Varnas. Dailininkas—A. Freibergas, latvis iš Rygos. Liuciferį vaidina aktorius Piauļokas, Kainą — akt. S. Jakubauskas. Kitus vaidmenis turi jaunesnieji aktoriai: F. Laurinaitytė, A. Venckus, N. Normantaitė, I. Liutikaitė, E. Leonavičius.

— Vilniuje yra įkurtas restauravimo centras, kuriame atnaujinami seni paveikslai, taisomi istorinės vertės turį baldai, senoviški laikrodžiai ir kitos vertingos senienos. Centre dirba 35 dailininkai ir meistrai profesionalai, septyni jų esą aukštos kvalifikacijos specialistai. Spaudoje rašoma, kad restauravimo centras per metus atnaujinęs per tūkstantį įvairiausių muziejinių vertybių.

— Vilniaus įkūrimo 660 metų

Savaitės įvykiai

Lenkijos darbininkai raudonais dažais ištepė vyriausybės patvirtintos darbininkų unijos organizatorių namų duris ir laisvais ir telefonu juos nuolat pabara.

Pietinėje Australijoje dėl sausros siautė gaisrų banga, dėl kurios žuvo per 70 žmonių, sudegė per 3000 gyv. namų ir buvo padaryta už kelis milijonus dol. nuostolių.

Zimbabvė min. pirmininko Robert Mugabe nušalinimas buv. partizanų vadas Joshua Nkomo skundžiasi, kad vyriausybės kariuomenė žudo Nkomo genties žmones, o iš norinio keliauti į Čekoslovakiją vykstantį pasaulio taikos kongresą Joshua Nkomo buvo atimti kelionės dokumentai ir jis pats keliom valandom buvo sulaukytas.

Ispanijos Demokratinio centro unija, vadovavusi Ispanijos persitvarkymui iš diktatūros į demokratiją, bet paskutiniuose parlamento rinkimuose išrinkusi tik 13 atstovų, nutarė susilikviduoti.

Pravda paskelbė, kad Sov. S-gos aviacijos pramonės ministerio pavaduotojas Michail S. Michailov ir tos pat ministerijos tarptautinių santykių direktorius Sergei A. Andriasov buvo atleisti iš pareigų, o dar vienas pareigūnas N. Laikov nubaustas 15 m. kalėti už išiekvojimą 84,000 dol.

Nigerija, pirmoji aliejų eksportuojanti valstybė, priklausanti aliejaus karteliui, sumažino aliejaus kainas 5.5 dol. už statinę.

Demokratų partijos kandidatai į būsimuosius JAV prezidentus pasiskelbė Kalifornijos senatorius Alan Cranston, Colorado senatorius Gary Hart ir prezidento Carterio viceprezidentas Walter Mondale.

Mergaitės, patarnavusios priėmimo, kuris buvo surengtas Lietuvos nepriklausomybės šventės proga New York'e vasario 18. Iš k. Nina Jankauskaitė, Rasa Alksninytė, Aukšė Jankauskaitė, J. Simutienė, Sigita Alksninytė, Gailė Katinaite, Laima Jankauskaitė. Nuotr. L. Tamošaitis

ir orkestrui. Fortepijonu skambino A. Dvarionaitė.

— Leningrado S. Kirovo vardo aurengra Lietuvos fotografijų paroda. Rodomos 19-os autorių

AR PAKANKAMAI PADEDAM PAVERGTAI SAVO TAUTAI?

(atkelta iš 1 psl.)

Tuo yra atkreipiamas Kremliaus dėmesys į tai, kad visos tautos turi teisę laisvai ir nepriklausomai nuo kitų gyventi, kad laikas neįteisina sovietų okupacijos ir pretenzijų Lietuvai, primenant Maskvai žmogaus teisių laužymus, žiaurios spaudos ir gyvenimo kontrolės santvarką Lietuvoje bei Sovietų Sąjungos prasižengimus tarptautiniams įsipareigojimams. Tuo taip pat parodoma Sovietų Sąjungai, kad pasauliui yra žinoma, kaip ji traktuoja lietuvius, kaip jie yra grasinami ir bauginami bei įkalinami, jei nepaklūs ta nelegaliems Sovietų žygiams.

Tvirta JAV laikysena yra kitų Vakarų valstybių remiama, nes ne kartą mes patiriame jų pareiškimus, kad jos Baltijos valstybių okupacijos nepripažįsta.

Ta prasme reikia paminėti 1983. I.13 Europos Parlamento priimtą Baltijos valstybių klausimu rezoliuciją bei Australijos senatės 1982.XII.10 pareiškimą pagedavimą, minint Žmogaus teisių pasaulinės deklaracijos sukaktį, kad Australijos vyriausybė paveiktų į JT visumos susirinkimą, jog jis atkreiptų dėmesį į pavergtų pabaltiečių balsą ir pripažintų šių anksčiau buvusių nepriklausomų valstybių teisę laisvai apsispręsti. Visa tai rodo, kad Baltijos valstybių problema yra gyva ir ji nepamirštama.

JAV administracija š.m. vasario 8 paskelbė leidinį apie žmogaus teisių padėtį įvairiose

152 nuotraukos. Tarp žymiausių fotografų minimi: A. Sutkus, M. Baranauskas, R. Rakauskas, R. Augūnas, R. Požerskis, V. Bubelytė, K. Mizginis.

valstybėse. Jame 1045-1048 puslapiuose, skirtuose specialiai Lietuvai, labai tiksliai nurodoma, kokia yra padėtis mūsų tėvynėje žmogaus teisių, religijos, civilinių ir politinių teisių srityse bei iš viso kokia žiauri yra sovietinių įstaigų laikysena ir kontrolė. Tame leidinyje pateikti duomenys apie etninę asimiliaciją, rusinimą, slavų įkurdinimą Lietuvoje patvirtina tai, ką pogrindžio spauda pavergtoje tėvynėje rašo. Cituoju ALMA MATER pirmame numeryje esamą tekstą:

"Sunkus dabar mūsų tautai laikotarpis, gal pats sunkiausias iš visų kada nors buvusių Lietuvos istorijoje. Gresia pavojus jau visos tautos egzistencijai. Nors dabar vykdoma ta pati carinės okupacijos politika, bet priemonės yra ne tik žiauresnės, bet žymiai rafinuotesnės."

Toliau ALMA MATER rašoma: "Ar mes pakankamai padedame savo tautai sunkioje priešpaudoje visais galimais būdais", kada "daroma viskas, kad dingtų Lietuva ne tik iš pasaulio žemėlapių, bet ir iš pačių lietuvių sąmonės ir širdies", ir kada "tarybinė spauda visokiais būdais stengiasi ištrinti iš tautos atminties Vasario 16 Dienos datą".

Tokiai padėčiai Lietuvoje esant ir žinant, ko mūsų pavergtieji tautiečiai nori, Vasario 16-osios šventę įpareigoja visus iš-eivius dėti dar daugiau pastangų, kad būtų pasiektas mūsų visų tikslas — Laisva ir Nepriklausoma Lietuva.

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 1 psl.)

Panų kalno sunaikinimas iš anksto planuotas

Tuo tarpu paaikėjo kai kurios detalės: Panų kalno nuniokejimas buvo Telšių rajono valdžios iš anksto planuotas. Įsakymą nugriauti davė rajono kompartijos komitetas, nugriovimui vadovavo žuvininkystės ūkio direktorius ir kompartijos sekretorius Baltrukas, dalyvaujant kareiviams. (Po mėnesio Baltrukas išgėręs vairavo lengvąją mašiną ir pateko po kariškių sunkvežimiu. Ligoninėje jam amputuota koja.)

Nugriautą koplyčią buvo įsakyta išvežti sunkvežimio vairuotojui Zigmantui Burbai. Šis atsisakė. Prie mašinos vairo buvo pasodintas kariškis. Sekančią dieną Zigmantas Burbas atsisakė dirbti su šventvagystėje dalyvavusia mašina. Vairuotojų neat-sirado. Galinga mašina ilgai stovėjo be darbo. 1982.V.22 Telšių laikraštis "Komunizmo švyturys" paskelbė, kad Pasruo-

jės žuvų ūkiui reikalingi šoferiai.

Kitos organizacijos, į kurias kreipėsi tikintieji, atsakymų neatsiuntė. Kelios moterys (Rozalija Darguzienė, Gaudiesienė ir kt.) nuvežė į Ministrų Tarybą 40 tikinčiųjų pareiškimą, bet atsakymo negavo.

Delegacijoje į Ministrų Tarybą taip pat dalyvavo Gadūnavo apylinkės Gedrimų Kultūros namų (Pasruojės žuvų ūkio) direktorė Jadvyga Jucienė, kuri taip pat atsakinga už paminklų apsaugą Gadūnavo apylinkėje. Liepos mėn. ji buvo įspėta Telšių kompartijos komitete ir Telšių saugumo skyriuje, kad nekelty triukšmo dėl Panų kalno, o rugpjūčio pradžioje atleista iš darbo.

Kariuomenės prokuroras

1982 birželio 20 Sovietų Sąjungos vyriausioji karinė prokuratura pranešė, kad tikinčiųjų skundas persiūstas tirti į Pabaltijo karinę apygardą Rygoje.

Birželio 28 į Telšius atvyko Pabaltijo karinės apygardos prokuroras. Į milicijos skyrių buvo kviečiami tie, kurie pasirašė pareiškime. Rita Bumbliauskaitė, Jadvyga ir Genovaitė Drungėlaitės buvo gąsdinamos, kad už tarybinės armijos apšmeižimą bus teisiamos, nes jie neturi tikrų įrodymų, jog religinių objektų griovimui ar kovoje prieš tikėjimą būtų buvus panaudota armija.

Aišku, tikintieji negali įrodyti ir akivaizdžių faktų: majoras Berukov sprogdino 3 kryžius Rainiuose 1981 birželio mėn.; 1981 m. lapkričio 1 kareiviai, tikintiesiems meldžiantis, patuliavo Telšių kapinėse; 1982 balandžio 2 - 3 naktį jie dalyvavo griauant kryžius ir koplyčias; 1982 gegužės 15 kariškiai su kitais pareigūnais gaudė žmones, vykstančius į Panų kalną.

Be to, tardomieji pranešė prokurorui, jog nugriauta koplyčia yra sukratusi Gadūnavo kari-niame poligone. Bet ir šio daiktinio įrodymo kitą rytą nebebuvo, — koplyčia iš poligono dingo.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northport, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių par-duotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P-way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigų kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Verilli, Altschuler Schwartz, Inc. N.Y. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options fondus, commodities, auksą, atidaryti IRA planus. Suinteresuoti skambinkite 212 644-5580 arba nemokamai iš visur tel. 800-223-1512.

LIETUVIŲ RADIOJO VALANDA WORCESTER, MA. — WICN 90.5 FM Trečiadieniais 8:30-9:30 v.v., penktadieniais 7:30 - 8:30 v.v. Inž. Ed. V. Meilus Jr., vedėjas, 23 Shirley Rd., Shrewsbury, MA. 01545. Tel. 617 852-3665.

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos Atsiminimai", penkt. WEVD 10-11 val. vak. 97.9 FM. Taip pat "Music of Lithuania", trečiad., 6:05-7:00 val. vak., iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK,
NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino

MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSU VIENINTELE VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus priva-
žlavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas
kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

1983

KELIŲNĖS Į LIETUVĄ

PRAŠYKITE DAUGIAU INFORMACIJŲ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESCIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

DARBININKASThe Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 centsPOSTMASTER: Send Change of Address Notice to: 341 Highland Blvd.,
Brooklyn, NY 11207Eina nuo 1915 m. 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Pre-
numerata metam \$1.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostata •
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Šv. Kazimiero šventė ir jubiliejus

Šių metų šv. Kazimiero šventė praeis tikrai pakilioje nuotaikoje, nes tai yra išvakarės į didįjį šio šventojo jubiliejų — 500 metų nuo jo mirties.

Šventąjį prisimins ir Lietuvoje ir laisvajame pasaulyje. Keldami šventojo dorybes, tuo pačiu skatins ir žmones, kad jie būtų ir šventesni ir geresni. Ypatingai tai veiks jaunimą, kad jie savo gyvenamą aplinką padarytų ir gražesnę ir šventesnę.

Bus ryškina ir šventojo lietuviškumo bruožai, kaip jis uoliai kovojo prieš pravoslaviją, prieš besiskverbiančią rusų įtaką.

Ir okupuotoje Lietuvoje ir laisvajame pasaulyje bus skelbiama, kad štai artėjama į jo jubiliejų. Jis bus kitais metais. Bus skelbiama, kas jau organizuojama, kas dar bus organizuojama.

Tad šios šventės proga ir norisi pasidalinti keliom mintim apie jo jubiliejų. Noris, kad jis būtų kuo didesnis, kuo iškilmingesnis, kad jis šį tą paliktų ateičiai. Noris, kad jubiliejus sukeltų kokį dvasinį sąjūdį lietuvių tautoje.

Šia proga prisimintini 1930 metai, kai buvo švenčiama 500 metų nuo Vytauto Didžiojo mirties. Ir kiek tada daug padaryta. Kiek daug! Kiek daug sukurta, kiek daug palikta ateinančiom kartom. Jubiliejus virto sąjūdžiu, kuris pakėlė lietuvių patriotizmą, sąmoningumą, praturtino jį patį.

Koks buvo sąjūdis, kokia pakili nuotaika! Visur statė Vytauto Didžiojo paminklus, jo vardu sodino ąžuolus, pavadino gatves, tiltus, statė muziejus, net Lietuvos universitetą pavadino jo vardu. Jo garbei surengta dainų šventė. Prirašyta dramų, romanų, poemų, kantatų,

kurios ir šiandien kartais nuo karto atliekamos, nes jos išreiškia lietuvių tautos pakilią patriotines nuotaikas.

Prisimindami tai, ir norime atkreipti dėmesį, kurie šv. Kazimiero jubiliejų organizuoja. Ar organizatoriai jaučiasi, kad jie tikrai rengia platų sąjūdį, kuris sukels lietuvių tautoje dvasinį atgimimą? Ar jie tikrai organizuoja tokias vertybes, kurios paliks ateičiai, kurios pasakui kartų kartom bylos apie šventąjį, apie jo sukaktį, apie lietuvių tautos šių dienų dvasines aspiracijas?

Atrodo, kad bus išleistas pašto ženklas Vatikane. Tai gerai. Puiku. Pasitarnaus lietuviškai propagandai. Žinia, ateityje tai palies tik pašto ženklų rinkėjus, bet tas ženklas neturės jokios įtakos lietuvių tautai. Jis bus užmirštas, kaip būna užmiršti ir kiti panašūs jubiliejiniai ženklai.

Skelbiama, kad bus nukaldintas šventojo medalis. Jau čia kur kas geriau ir prasmingiau. Tegu tik projektuoja ir sutelkia kuo daugiau prasmingos, lietuviams reikšmingos medžiagos į šį medalį! Tegu jį įprasmina taip, kaip buvo įprasminas kadaise Vytauto Didžiojo medalis. Juk šis Vytauto medalis buvo nešiojamas po visą Lietuvą, ir vėliau liko daugelio lietuvių namų tautinių jausmų apraška.

Buvo skelbta, kad bus parašyta opera. Ją rašys muzikas Darius Lapinskas. Libretą rašys poetas Kazys Bradūnas. Čia norisi suabejoti, ar verta užsimoti tokiam žygiui — sukurti operą. Juk šis kompozitorius gali sukurti modernius, ekstravagantiškus kūrinus, kurie eina ir nueina ir lieka kaip eksperimentai. Poetas Bradūnas nėra dramaturgas, jam svetima libretų sritis. Jis gali sukurti tekstą

Kultūros Židiny vasario 6 įvyko nepaprasto pobūdžio susirinkimas. New Yorko ir apylinkių organizacijos, susijungusios bendro tikslo siekime, sušaukė ypatingą informacinį susirinkimą. Jo tikslas — painformuoti visuomenę apie OSI (Office of Special Investigations) įstaigą.

Prelegentai suvažiavo iš įvairių miestų. Dr. Adolfas Damušis atvyko iš Detroito, adv. Povilas Žumbakis — iš Chicagoo, adv. Ernestas Raskauskas — iš Washingtono. Programa buvo praves-

oratorijai, kantatai. Gal tokią kantatą ir parašytų modernistas Lapinskas, bet vargiai kas tiki, kad jis gali sukurti operą, kuri turėtų išlikimo vertės. Ir kiek tokios operos parašymas ir jos pastatymas atsieitų? Juk tai didžiulė suma pinigų. Ar verta juos skirti tokiai apraiškai, kuri giliau nepalies lietuvių bendruomenės ir didesnio ženklo nepaliks ateičiai? Liks tik kronikos žinių skiltyse, kad tokie įvykiai kadaise buvo.

Čia norėtųsi, kad organizatoriai mėgintų suorganizuoti lengvesnio žanro muzikinę kūrybą — kantatų, oratorijų, giesmių.

Kodėl neliečiama dailė, plastinis menas? Kodėl ten nebandoma suorganizuoti naujų paveikslų iš šventojo gyvenimo, naujų skulptūrų?

Kodėl nejudinami literatūros kūrėjai?

Visa tai rašome todėl, jog norime, kad šv. Kazimiero jubiliejus giliau paliestų lietuvių tautą, ją atgaivintų, kad liktų kas nors daugiau nei tie pašto ženklai, nei operos partitūra.

**VELNIUI PER GALVĄ
REIKIA DUOTI GUDRIAI**

ta sklandžiai, su viena pertrauka. Susirinkimas atliko savo tikslą — dalyviai pasisėmė daug ir įvairios informacijos. Ji buvo suteikiama iš istorinio, teisinio bei politinio taško.

Atidarymo žodį tarė LB N.Y. apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis. Jis paaiškino, kad organizacijos atėjo į talką, paprašytos Americans for Due Process. Šios bylos gali liesti beveik kiekvieną mūsų vienokiu ar kitokiu būdu. Yra būtina pasiinformuoti. Išsiaiškinę galesim aiškinti ir kalbėti kitiems.

Rasa Razgaitienė pasveikino susirinkusius Americans for Due Process vardu. Ji apibūdino šios grupės sudėtį ir tikslus. Tai grupė lietuvių, latvių, estų ir ukrainiečių, kuriem rūpi OSI įstaigos prasižengimai Amerikos teisinėje sistemoje. Ji toliau ir vadovavo programai, pristatydama prelegentus ir moderuodama klausimų bei atsakymų sesiją.

Aukos laisvei

Dr. Adolfas Damušis iliustravo savo paskaitą skaidrėmis, rodančiomis įvairius dokumentus ir knygų ištraukas. Jis pabrėžė, kad pagrindinė tiesa išryškėja iš įvykusių faktų, ne iš jausmų, keršto ar pykčio.

Pirmoji jo paskaitos dalis lietuvių tautos rezistencinę dvasią. Ji pergyveno dvi okupacijas, reikalavo daug aukų, pasišventimo. Ši dvasia gyva ir šiandien. Karo meto rezistencija buvo kovinga, ši naujoji dvasia — principinga. Abi nebijo teroro ir mirties. Atsistojimas tiesos pu-

sėj nėra lengvas uždavinys.

Vokiečių okupacijos laikotarpy Lietuvos laikinoji vyriausybė tapo sukilimo įgaliotųjų vykdytoja ir rezistencijos tęsėja. Vokiečiai norėjo šią "šmėklą" nustumti, bet "šmėkla" nejudėjo iš kelio. Jie mėgino ją gsdinti, mėgino laimėti savo pusėn. Abu mėginimai nepavyko. Vyriausybei rūpėjo nepriklausoma Lietuva. Su tokiu nusistatymu ji išsilaikė šešias savaites. Valdžia buvo perimta von Rentelno, ir laikinoji vyriausybė pakviesta tapti patarėjais. Tokios sąlygos jai buvo nepriimtinos.

Antroji daly dr. Damušis kalbėjo apie medžiagą, kurią jam teko pristatyti K. Palčiausko teisme Tampa, Floridoje.

Prieš ryškindamas savo liudijimo detales, jis stabtelėjo prie OSI įstaigos ir jos parodytų nusiteikimų ir nusistatymų. Apkaltintas asmuo atsistoja prieš tris galijotus: Sovietų Sąjungą, OSI ir Izraelį. Mes tokių žmonių vieny palikti negalim. Jiem reikia ir dvasinės, ir piniginės paramos. Jų tragedija tenka visai tautai, kada sujungiamos KGB ir Amerikos valdžios įstaigos, nesąžiningų liudininkų parodymai bei spaudos jėgos. Rūpi suderinti asmenį, jį ekonomiškai nualinti ir nuplėsti jam garbę. O tie asmenys stoja už visų mūsų tautą. Kova už laisvę, už nepriklausomybę negali būti traktuojama kolaboravimu.

Trys variantai

Dr. Damušis pradė tris variantus tos pačios tariamos "ištrau-

kos iš ministerių kabineto posėdžio". Šis sovietų "dokumentas" yra pasirodęs sovietų išleistoje knygoje "Documents Accuse" ir "Masinės žudynės Lietuvoje" ir Amerikoje išleistoje Charles Allen knygoje "Nazi War Criminals Among Us". Visuose trijuose leidiniuose skirtingai atvaizduojama ta pati "ištrauka". Prelegentas taip pat analizavo patį tekstą ir gramatinius bei stiliaus trūkumus.

Dabartinis melas yra prastės rūšies, negu Stalino ar Hitlerio. Jų neteisėtumas, teroras ir prievarta buvo aiškūs. Šiandieną dangstomasi laisve. Prasižengimai vykdomi laisvės šėšėly. Sunkios okupacijos laikotarpy mes nepasidavėm velnio gundymui. O čia, laisvame krašte, OSI ir nesąžiningi liudininkai lengvai nusileidžia KGB diaboliniams gundymui.

Baigdamas dr. Damušis siūlė reaguoti į kiekvieną užpuolimą, steigti visų veiksnių bendrą gynybės fondą ir parūpinti savo "lobby" šiuo klausimu Washingtono.

Istatymų trūkumai

Adv. Ernestas Raskauskas, kuris gina K. Palčiauską, pateikė, savo mintis anglų kalba. Jo pasisakymai buvo ryškūs ir įtikinami. Jis pabrėžė, kad pilietybės įstatymai yra nepritaikyti šiam laikam, šiai situacijai. Juose yra trūkumų, kurių svarbiausias yra: neleistinumas "jury trial" ir teismo neįpareigojimas paskirti advokato tiem, kurie nepajėgia jo pasisamdyti. Dėl to kiekvieno natūralizuoto asmens pilietybė yra pavojui.

Bylose nėra laiko termino, per kurį jos turi būti užvestos ar užbaigtos. Tokiose sąlygose tiesos ieškojimas pasidaros išskirtinai sunkus, net neįmanomas. Čia atsistoja vieniši, vyresnio amžiaus pensininkai prieš OSI įstaigos trijų milijonų dolerių biudžetą ir sovietų "tyrinėjimo" bei pagalbos mašineriją. Tokioje situacijoje tiesa vargiai bus atskleista.

Informacija apie šias bylas, kaip jos vedamos, nušviečiant teisinius prasižengimus, yra nepaprastai svarbi. Tokios medžiagos rinkimu, dokumentavimu, rūšiavimu ir perteikimu rūpinasi Americans for Due Process. Tai kurįs verta visų paramos ir paskatos. Mūsų pasipiktinimas OSI elgesiu ir bylų neteisėtumu turėtų būti išreiškiamas Amerikos valdžiai. (nukelta į 4 psl.)

Informacinio susirinkimo Kultūros Židiny rengėjų dalis su svečiais. Iš k. Liet. gen. konsulas A. Simutis, dr. Adolfas Damušis, Rasa Razgaitienė, dr. Kęstutis Valiūnas, Daiva Kezienė, adv. E. Raskauskas, adv. Povilas Žumbakis, Aleksandras Vakselis. Nuotr. L. Tamošaitis

AURELIJA BALAŠAITIENĖ**PO IŠEIVIJOS NAŠTA**

Gyvenimiška satyra

2

Nuo tos dienos, kai pasimirė Aneliukė, pauginusi jų vienintelių sūnų, Motiejus į kitas moteris nežiūrėjo, nes kur gi jis kitą tokią rastų — meilią, švelnią, paklusnią, visada pasirodusią patamauti ir, svarbiausia, visiškai įsitikinusią tuo, kad jis už ją visais atžvilgiais pranašesnis. Todėl nei brangių drabužių, nei kailių Aneliukei nereikėjo, tik vienos eilutės tautinių drabužių ir visos krūvos dailių prijuostėlių, kurias ji pati savo rankomis išsiuvinėdavo. Motiejui patiko viengungiškas gyvenimas, nors kartais ir kildavo toks kartus graudumas, kad nėra kam nei klausinienės iškepti. Tačiau gyventi jis mokėjo. Nereikalingų išlaidų vengė, bet mėgo parodyti bajorišką dosnumą, taupydamas, kur reikia, išleisdamas, kur svarbu.

Motiejus save laikė patriotu, todėl visada rėmė lietuvišką spaudą, tapdamas įvairių laikraščių garbės prenumeratoriumi. Buvo malonu matyti savo pavardę spaudoje, dažniausiai pirmoje vietoje. Motiejus aukotojų są-

rašus sąžiningai kirpo ir juos dėjo į didelį, geltoną voką, kurį kartais išsitraukdavo, kad galėtų pasidžiaugti savo patriotizmu ir pasigėrėti savo pavarde spausdintomis raidėmis.

Salėje pasidarė tamsu, o prie mikrofono prisitartinio tamsia eilute apsirengęs "Ūkininkų" klubo pirmininkas, šio baltaus rengėjas ir šeimininkas. Nebuvo jis panašus į ūkininką nei ūkininko vaikaitį, bet jo žemas balsas ir kiek palinkusi laikysena tinkamai derinosi prie klubo vardo. Užmerkęs akis, galėtumei įsivaizduoti jį einantį paskui akėčias su pypkute ir kopūstų kvapu, palinkusį, nuo kaktos braukiantį prakaitą... Motiejus turėjo gerą vaizduotę ir visada gailėjosi neturėjęs pakankamai mokslo, kad galėtų įsijungti į rašančiųjų eiles.

— Gerbiamieji,— pradėjo pirmininkas savo žodį. — Dekojame visiems čia taip gausiai susirinkusiems, kad savo buvimu remiate mūsų kilnią organizaciją. Šį vakarą vietoje įprastos meninės programos mes turime sve-

čią paskaitininką, kuris mums pakalbės apie mūsų renginio reikšmę ir mūsų išėivijos gyvenimo uždavinius. Pristatau jums svečią iš Omahos.

Tuo tarpu iš netoliese esančios virtuvės sklido viliojantys, gomurį kutenantys kvapai. Motiejus suprato, kad šį kartą jo apsirakta: programos reikės išklausti, o tik po jos pietūs. Stalo kaimynai, matyti, panašų nusivylimą išgyvendami, tylo mis atkimšo butelį ir pasidalino gerimu. Ir Motiejus nebuvo aplenkta.

Kalbėtojas, su oratoriams tinkamu patosu, pirma atsikosėjęs, lėtai užsidėjęs akinius, surikiavęs pluoštą popierių, žvilgtelėjo į publiką ir pradėjo skaityti. Jau iš pirmųjų žodžių galima buvo suprasti kalbėtoją esant didelį patriotą.

— ... ir taip, nešdami sunkią išėivio našta, mes turime nepaliaujamai kovoti už Lietuvos laisvę, nesigailėdami savo jėgų nei gyvenybės... — Tiek kalbėtojo žodžiai ir užgavo Motiejaus jautrią stygą. Kodėl reikalinga kam nors jo gyvenybė? Ir kame toji išėivio našta? Motiejus pradėjo stebėti savo kaimynų veidus. Kai kurių veiduose atsispindėjo nuobodulys. Kiti tyliai tarpusavy snibždėjo, tuo parodydami stoką dėmesio patriotinėms idėjoms.

Motiejui darėsi graudu. Nejaugi mes ne visi išėiviai, nejaugi čiantys savo gyvenimo naštos? Pagalvojo jis apie savo vienintelių sūnų, dabar gyvenantį su savo jauna žmona tolimame mieste, baigusį mokslus ir dirbantį kažkokioje imantrioje įmonėje, kurioje gamina kompiuterius. Kasmet per Kalėdas Motiejui visa šeima siunčia specialiai pagamintus atvirukus su prieauglio nuotraukomis prie Kalėdų eglutės. Ir Motiejus jų neužmiršta, pasiųsdamas pašto perlaidą, kad jaunimui būtų nupirkta dovanų. G jis dabar negali suprasti savo gyvenimo išėivio naštos. Gal dėl to, kad jis vienas? Gal dėl to, kad visi aplink nekalba lietuviškai, o liežuvis ir fabrike ne visai pripratęs prie formų keiksmų, sunkiai lauzia tą keistą anglų kalbą.

Taip, nelengvas gyvenimas ne savame krašte. Bet gyvenybės pavojaus nei reikalo ją paaukoti Motiejus nejaucia. Per bolševikmetį laimingai išgyvenęs kaime pas savo dėdę, mažazemį ūkininką, vokiečių okupacijos laikais įsitaisęs į Lietukio kooperatyvą, gyvenęs kaip inkstas taukuose. Prirėkęs bėgti nuo raudonojo maro, ir Vokietijoje jam sekėsi, nes jo spekuliacija tabaku ir namine degtine buvo labai pelninga. Stovykloje susituokęs su Aneliuke, kurią visada matydavo vargstančią prie UNRRAs davinio eilėje, Motiejus, prieš

išvykdamas į Ameriką, visą savo pelną sėkmingai iškeitė į aukštinukus, kurių pagalba Amerikoje ne tik greitai įsigijo namus, bet ir Aneliukei nereikėjo vargti fabrike ar valyti raštinių. Ji galėjo jų sūnų poniškai auginti, likdama namuose šeimininkauti. Tik jos sveikata, dar palaužta negydomo plaučių uždegimo stovykloje, ir Amerikos gyvenime neatsigavo.

Bėgdamas nuo savo liūdnų minčių, Motiejus nugėrė lašą taučiosios ir nutarė klausytis kalbėtojo.

— ... Mūsų išėivijos traagiškas gyvenimas reikalauja iš mūsų kasdieninės aukos. Tebūnie išgirstas mūsų tautos kraujo ir aukų balsas... — Motiejų visada sukredžia žodis "kraujas". Kasdieninę savo auką jis padaro. Argi jis neperka loterijos bilietų? Ir net lietuviškos parapijos kavutės metu paskutiniojo metu numeta visą ketvirtį dolerio, nors anksčiau mesdavo tik dešimtį centų. Aišku, kava pabrango, bet pyragai vis vien sudovanoti. Kam gi tie pinigai eina, jei ne kokiame nereikalingam reikalui — dovanoms, užuojautoms? Tai nėra patriotinis reikalas, kurį reikėtų remti, darant sau pačiam skriaudą. Motiejus žino, kiek puodukų nestiprios kavos galima pasigaminti iš vieno svaro. Net ir dešimtukas už kavą per daug...

Na, tiek to. Dosniam žmogui tai ne problema. O gi visi laikraščiai nuolat prašo spaudai remti aukų. Ir Motiejus klausniai kasmet apie Kalėdas siunčia savo auką, o po to atidžiai seka aukotojų sąrašus, kuriuose suspindi ir jo pavardė.

Spaudą remti reikia ne dėl to, kad ten rašo kokie išminčiai, bet dėl to, kad ji lietuviška ir turi vertingų skelbimų. Ar be spaudos žinotumei, kas mirė ar susirgo? Ar žinotumei, kokie renginiai verti dėmesio ir kas pigiai gali sutaisyti prakurusį stogą ir pagedauti televizijos aparatą? Pas lietuvius vis pigiau, ir pasibarti gali, o kai nueini pas amerikoną, tai tik sumoki ir tyli. Taip, savo spaudą reikia remti, nes be jos būtume žmogus visiškai pasimetęs ir neturėtumei progos atiduoti savo patriotinės aukos, kad būtų rami lietuviška sąžinė. Čia Motiejus mintys vėl nutrūko, nes kalbėtojas buvo pertrauktas plojimų. Motiejus beveik gailėjosi, nenugirdęs paskutiniųjų žodžių. Jis vėl susikaupe.

— ... tai todėl visi čia šiandieną susirinkome susikaupti ir iš naujo pervertinti mūsų traigišką tremties našta, kad būtume naudingi Lietuvai, kuri saukia mūsų darbų ir reikalauja laisvės...

(Bus daugiau)

KARDINOLO J. SLIPIJ PAREIŠKIMAS LIETUVIAM

Ukrainiečių kardinolas, Lvovo arkivyskupas Juozapas Slipij reiškia savo solidarumą Lietuvoj areštuotam Viduklės klebonui ir Tikinčiųjų teisėm ginti katalikų komiteto nariui kun. Alfonsui Svarinskui

Tasso agentūros paskelbtas pranešimas, kad Viduklės klebonui ir Tikinčiųjų teisėm ginti katalikų komiteto nariui kun. Alfonsui Svarinskui yra keliami baudžiamoji byla, ne tik Lietuvoj, bet ir plačiuose užsienio spaudos bei visuomenės sluoksniuose iššaukė gilų susirūpinimą. Ypač skaudžiai išgyveno šią žinią kun. Svarinsko bičiuliai ir visi, kurie turėjo progos pažinti šį taurų kunigą ir nenulstantį religinės laisvės bei žmogaus teisių gynėją. Vienas iš tokių yra Ukrainos katalikų patriarchas, Lvovo arkivyskupas kardinolas Josef Slipij, kuris, 1963 popiežiaus Jono XXIII išlaisvinimas iš sovietinio kalėjimo, apsigyveno Vatikane. Sužinojęs apie kun. Alfonsui Svarinskui keliamus kaltinimus, kardinolas Slipij sausio 29 paskelbė pareiškimą, kuriame, kreipdamasis į lietuvius, rašo:

„Brangūs Broliai Kristujel! Mane pasiekė skaudi žinia, kad vėl areštuotas jūsų tautietis kun. Alfonsas Svarinskas. Areštavimo aplinkybės ir priežastys man nėra žinomos, bet viena yra tikra: šis Kristaus Bažnyčiai ir Kristaus Evangelijai ištikimas, pasiaukojęs kunigas nėra pa-

daręs jokio nusikaltimo nei prieš valstybę, nei prieš įstatymus. Vienintelis nusikaltimas, kurį jam gali primesti tamsaus žvilgsnio žmonės, tai Dievo ir žmonių meilė, tarnavimas arti-

ŽMOGAUS TEISIŲ KONFERENCIJA SU ŽVILGSNIU Į OKUP. LIETUVĄ

Pirmą kartą Baltijos valstybių klausimam nagrinėti sutelkta toks didelis skaičius tarptautinės politikos ekspertų žmogaus teisių konferencijai, kuri įvyks kovo 12, šeštadienį, 9 v. ryto Sheraton Townhouse viešbuty, 2961 Wilshire Blvd., Los Angeles, Calif.

Vyks simpoziumai ir paskaitos šiomis temomis: „Pasiapriėsinimo sąjūdžiai ir žmogaus teisių pažeidimai okup. Baltijos valstybėse“, „KGB pirštai pasiekėsinime prieš popiežių ir implikacijos Baltijos kraštams bei Lenkijai“, „Andropovas, popiežius ir Baltijos valstybės“, „Karas Afganistane ir baltų karo belaisviai“, „Žurnalistų atsakomybė atominėse ginklų užšaldymo klausime“.

Temas nagrinės ir simpoziumam vadovaus Paul Henze —

mui ir vykdytas Kristaus paliepmo: skelbtis Evangeliją visoje žemėje.

Dėl ko kun. Alfonsas Svarinskas yra baudžiamas?

Prieš dvidešimt metų dažnai susitikdavau su kun. Alfonsu Svarinsku. Abu drauge nešėm nelaisvės jungą katgoroj, kai buvom areštuoti ir nubausti griežto režimo lageriu. Abu nešėm tą patį kančios, pažeminimų ir bauginimų kryžių. Kun. Svarinskas buvo didžiai kantrus ir ištikimas, kaip tas Titus, kuriam rašė apaštalas šv. Pau-

lius. Iš jo patyriau daug paguodimo, sustiprinimo ir pagalbos. Kun. Alfonsas Svarinskas yra Lietuvos Katalikų Bažnyčios ir lietuvių tautos garbė bei pasididžiavimas.

Žinia apie jo areštavimą ir gresiantį nuteisimą yra labai skaudi. Bet ji mum primena Kristaus apaštalus. Kai apaštalai buvo suimti ir nuplakti, jie iš tarybos išėjo džiaugdamiesi, kad dėl Jėzaus vardo užsitarnavo panieką (Apd 5, 41).

Dėl šio areštavimo mes reikiame gilią užuojautą kun. Svarinskui ir lietuvių tautai, kuri netenka uolaus kunigo. Bet drauge tebūna garbė Dievui už tai, kad šiam drąšiam tikėjimo išpažinėjui suteikė malonę liudyti Išganytoją Jėzų Kristų priespaudos grandinėse. Priespaudos grandinėmis surakintų išpažinėjų balsas yra labai galingas, kai jie skelbia laisvę ir tiesą Jėzų Kristuje. Štai tos mintys, kurios kančioje palaiko kun. Alfonsą Svarinską ir visus, kurie drauge su juo yra perėję kalėjimus ir katgorą.

Gailestingasis Viešpats telydi kun. Alfonsą Svarinską jo kančios kely. Mūsų malda tesuteikia jam stiprybės ir paguodos.

Linkiu Jum Viešpaties palaimos!

Pasirašė: Josef Slipij, patriarchas ir kardinolas.

pasiekėsinimo prieš popiežių bylos tarptautinis ekspertas (Washington, D.C.), Alan Bock — Orange County „Register“ dienraščio redaktorius, dr. Alex Alexiev — Rand. Corp. Sovietų Sąjungos ekspertas, dr. Shir All Miskinyar — afganų laisvės kovotojų atstovas, ats. kap. Andrius Eiva — West Point auklėtinis, ryšininkas su afganų laisvės kovotojais. Michael Antonovich — Los Angeles apskr. tarnybos narys, Sergejs Zamaschikov — pabėgęs Rygos komsomolcų pirmasis sekretorius, Heino Jogis — Estų tautinės tarybos atstovas, Maris Manteniekis — Amerikos Latvių sąjungos informacijos biuro vedėjas, dr. Viktoras Stankus — JAV LB krašto valdybos vicepirmininkas.

Tame pačiame viešbutyje 7 val. vak. vyks banketas. Jame dalyvauja Robert W. Farrand — valstybės departamento atstovas, brig. gen. John Lasater — gynybos dept. atstovas, Thomas Bradley — Los Angeles burmistras.

Dalyvavimas bankete — 35 dol., studentam — 20 dol. B. lietus rezervuoti iki kovo 9. Čekių rašyti Baltic American Freedom League vardu ir siųsti P.O. Box 29657, Los Angeles, CA 90027; telefonu užsakyti pas J. Matulaitį 666-1820 arba 662-8822, pas A. Mažeiką 714-859-0340 ir pas J. Kojelį 395-8355.

Posėdžių dalyviai taip pat prašomi didžiulėm konferencijos išlaidom padengti paaukoti bent po 20 dol. Tačiau su padėka bus priimama bet kokia auka, ir aukos dydis nesudarys kliūčių konferencijos posėdžiuose dalyvauti.

Negalį nei į konferenciją, nei į banketą atvykti maloniai prašomi nurodyti adresu atsiųsti auką Amerikos Baltų Laisvės Lygos darbam paremti.

Areštai ir Lietuvos žmonių žudymais Andropovas pasiryžęs sulaužyti lietuvių tautos pasiapriėsinimo dvasią. Laisvieji lietuvių negali sėdėti sudėję rankas ir dėl tautos laisvės kovoti tik žodžiais, rezolucijomis ar savitarpio kivirčių kėlimu. Amerikos Baltų Laisvės Lyga šion konferencijon sutelkė didelį žmonių amerikiečių ir kitų tautų ekspertų būrį viešosios opinijos sąžinei pajudinti. Būkime konferencijoje ir bankete visi, kas tik galime. Šią konferenciją stebės šio krašto žurnalistai, valdžios atstovai. Konferencijos pašėkimas ar nepašėkimas labai rūpės Maskvai, su viltimis į mus žiūrės pavergti Lietuvos žmonės, kurie mums siunčia S.O.S. signalus.

Amerikos Baltų Laisvės Lyga

Lietuviai pranciškoniškai leidžia šiuos laikraščius bei žurnalus: Darbininką—savaitinį laikraštį, Aidus — kultūros žurnalą, Šv. Pranciškaus Varpelį — religinio turinio žurnalą.

EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS ATGARSIAI

Europos Parlamento posėdį, kuriame buvo priimta rezolucija už Pabaltijo tautų laisvą apsisprendimą, sausio 15 plačiai aprašė įtakingas Frankfurte Allgemaine dienraštis. Minima „triuksminga scena“ prieš patį balsavimą, kai Graikijos komunistų atstovas Adamou paneigė parlamentui teisę diskutuoti Pabaltijo klausimą. Vokiečių socialistų atstovas Seeler pareiškė, kad jo frakcija pritaris rezolucijai, nes jai žmogaus teisių klausimas yra nedalomas; Europos socialistiniai atstovai reikalauja, kad Europos vyriausybės įtrauktų Pabaltijo klausimą į sekančios Helsinkio konferencijos dienotvarkę. Italų liberalas Gawronski pabrėžė, jog nesvarbu, kad nuo Pabaltijo šalim padarytos neteisės bylos jau keturiasdešimt metų — vien principo dėlei jos negalima užmiršti, nes kitaip būtų beprasmiška kalbėti apie Afganistano bei Lenkijos nepriklausomybę ir teisę laisvai apsispręsti. Straipsnio antraštė: „Prieš naktinio politiką ir rusinimą Pabaltijyje“.

JAV-ų vyriausybės pažiūros atspindi Amerikos Balso vedamajame, kuris sausio 26 buvo radijo bangomis perduotas visom pasaulio šalim ir į Lietuvą. Pasak vedamojo, Europos Parlamento delegatų rezolucija Pabaltijo klausimui yra „puikus sumanymas“ (excellent idea). Jungtinės Tautos niekad nesvarstė Lietuvos, Latvijos ar Estijos satatuso savo dekolonizacijos pakomisėje, kuri yra „tinkamas forumas šiam klausimui“. JAV-ės nesitiki „staugaus pasikeitimo“ Sovietų politikoje, bet, iškeliant Pabaltijo „kolonijinę padėtį“ Jungtinėse Tautose, būtų pabrėžta, kad „laikas neįteisino Sovietų pretenzijų į Estiją, Latviją ir Lietuvą“.

Vokietijos katalikų laikraštis Deutsche Tagespost sausio 7-8 išspausdino pasikalbėjimą su rezolucijos autoriumi, Vakarų Vokietijos parlamentaru, dr. Otto von Habsburgu. Šis krikščionių demokratų atstovas išskėlė didžiulį kolonijų panaikinimo vaidmenį tarptautinėje politikoje. „Šiandien“, rašo jis. „Jungtinių Tautų dekolonizavimo komisijoje kalbama apie viską, tik ne apie „Sovietines kolonijas“. Vakarų parei-

ga yra daryti viską, kad nukolonizavimo procesu galėtų pasinaudoti ir Europos tautos. Pirmas žingsnis ta kryptimi — Pabaltijo rezolucija (kurią Europos Parlamentas priėmė po šešių dienų). Tai esąs tik pirmas žingsnis ilgame kelyje, bet todėl nemažiau svarbus — „Pabaltijo rezolucija gali būti istorinio vyksmo pradžia“, pabrėžia Otto von Habsburg. Šio straipsnio santrauka buvo perduota į Lietuvą „Laisvės Radijo“ bangomis sausio 18.

Šveicarų žurnalo L'Impact 1982 lapkričio numeryje J.G.H. Hoffmann rašo, kad pirmą sykį po 1940 įvykdytos Pabaltijo okupacijos jų bylą svarsto tarptautinė institucija — Europos Parlamentas. Tai esą svarbu „ne tik Pabaltijo valstybių darbarčiams, bet mūsų visų ateičiai“. (Elta)

VELNIUI PER GALVĄ REIKIA DUOTI GUDRIAI

(atkelta iš 3 psl.)

Teislinė padėtis

Adv. Povilas Žumbakis reprezentuoja Antaną Lipšį bei eilę kitų apkaltintųjų. Jis kalbėjo su trauktai, dalykiškai, pragmatiškai apie teises problemas. Yra trijų rūšių bylos. Ekstradicija: kai kitas kraštas, kaip, pvz. Vakarų Vokietija, pareikalauja asmens išdavimo savo teismam. Šioj procedūroj reikalinga tik trupučio informacijos įrodyti, kad yra „probable cause“. Nepiliečio deportavimas: tai yra neformali procedūra, kurioj nėra teismo ir yra daug mažesnis šansas likti Amerikoje. Denaturalizacija: tai pilietybės atėmimas, po kurio prasideda deportacijos stadija.

Nors OSI šias bylas tvarko, nebūtinai ji jas pradeda. „Tiesos“ korespondentai paskatino bylą prieš L. Kairį, sovietų savisaugos bataliono sąrašai pradėjo akciją prieš J. Juodį, kaimynų skundai užvedė bylą prieš lenką F. Walus.

Šiose bylose niekas praktiškai neieško teisingumo. Čia yra keršto ir persekiojimo reikalas ne tik prieš vieną kokį individą, bet prieš visą tautą. Iš to KGB gauna dykai propagandą, ir so-

vietai uždengia savo nuveiktus „darbus“. Akcija nukreipta prieš mus, nes mes efektingai veikiam prieš juos. Jų noras yra mus suskaldyti, sužlugdyti.

Mum reikia be sąlygų padėti tiem, kurie yra užkabinti. Tai reikia daryti per informaciją. Tai reikia daryti finansiška. Susivienijimas, sujimas į bendrą darbą pavers KGB akciją veikiančią mūsų naudai. Mes turim reikalauti šio vieningumo iš mūsų lietuvių.

Papildymai

Klausimuose bei atsakymuose išryškėjo kai kurie faktai ir papildymai.

— Kadangi mūsų įstatymai nėra tobuli, reikia dėti pastangas politinėj sferoj juos pakeisti, papildyti.

— Chicagoj formuojasi bendras komitetas iš Vliko, Alto ir LB atstovų. Yra užsigažavęs telkti lietuviams svarbią informaciją. Tikimasi, kad tas darbas eis koordinuotai su Americans for Due Process. Taip pat steigiamas Gynybos Fondas.

— Aukščiausiaj teismaj jau yra pasiekusi viena byla, būtent ukrainiečio F. Fedorenko. Sprendimas buvo už griežtą pažeidimą įstatymo interpretaciją. Deja, vienos ar kitos bylos

sprendimas neturės visų atsakymų.

— OSI kaltinimai techniškai turi rėmtis tik vienu įrodymu. Būtent, kad asmuo, vykdamas į Ameriką arba imdamas pilietybę, netiksliai atsakė į vieną rimtą klausimą.

— Deportacijos atveju asmuo pirmiausia turi pasirinkti kraštą, į kurį jis vyks. Tam kraštui atsakius jį priimti, Amerikos valdžia ieško kito krašto, kuris sutiktų asmenį priimti.

— Didelė ir neatitaisoma klaida yra daroma tų, kurie atvirai ir laisvai išsikalba OSI pareigūnam, stengdamiesi įrodyti tiesą. Tą medžiagą tie pareigūnai apsuka, apverčia ir panaudoja savo bylų užvedimui bei papildymui.

— Konsulas Simutis pastebėjo, kad deportacija į kilmės kraštą yra nerealistinė galimybė, nes Lietuva kaip tokia šiuo metu neegzistuoja.

— Dabartiniu metu yra 11 denaturalizacijos ir 11 deportacijos bylų. Lietuvių yra septyni. B. Kaminskas ir M. Paškevičius buvo teismo rasti nekompetentingi. L. Kairio teismas Chicagoj įvyko birželio mėnesį. Sprendimo dar nėra. K. Palčiausko teismas įvyko Tampojo gruodžio mėnesį. Sprendimo dar

Jonas K. Karys, numizmatikas, parašęs tris knygas apie Lietuvos numizmatiką, savo darbo kambaryje.

NUMIZMATIKAS J. K. KARYS — SUKAKTUVININKAS

Kai prieš 80 metų kovo 4 vienoj Trakų apskrities bakūžėj kaimo bobutė priėmė šeštą Kareckų šeimos kūdikį, kas galėjo pagalvoti, kad tai būsimasis lietuvis pirmūnas numizmatikos srityje, trijų mokslinių veikalų ir daugybės straipsnių autorius?

Kovo 4 — taip pat dviejų jo knygų „Nepriklausomos Lietuvos pinigai“ ir „Senovės lietuvių pinigai“ — sukaktis. Paprastai dovanos duodamos sukaktuvininkui. Gi 1953 ir 1959 Jonas Karys savo gimtadienių progomis parašė abiejų anų knygų prakalbas, tomis progomis savo tautai padovanodamas po vertingą, pasaulinio masto dovaną.

Trečioji jo knyga — „Numizmatika“ autoriaus dedikuota: **Tau, amžinoji lietuvių Tėvyne 1970 Vasario 16 proga.**

Šie trys Jono K. Kario veikalai įkėlė Lietuvos vardą numizmatikos mokslan. Jau 1936, būdamas Lietuvos valstybės monetų kalyklos vedėju, pasiryžo surinkti, išstudijuoti, išrūšiuoti ir paruošti mokslinę informaciją apie senovės lietuvių pinigus. Tą atkakliai ir vykdė nepriklausomybės laikais, kiek įmanoma abiejų okupacijų metu, vėliau Vokietijoj ir Amerikoje. Daug jo surinktos medžiagos žuvo karo metu, bet tai tik sustiprino jo asmenybės bruožą — užsibrėžtą darbą atlikti, ir atlikti tikrai gerai.

Jonas K. Karys, augęs sunkiose sąlygose, anksti parodė savo valingumą. Mokslo jis iš mažens troško, bet sąlygų nebuvo. Dirbdamas įvairius ūkio darbus, tik tarpuriai lankydamas mokyklą, su vyresniojo brolio pagalba pasirodė į trečią vidurinės mokyklos klasę. Deja, ir jos lankyti negalėjo.

nėra. A. Lipšys pasirinko išvažiuoti į Vokietiją. Jo sveikata nebūtų pakėlus jokių teismų. J. Juodžio teismas Tampojo nukeltas į lapkričio mėnesį. J. Kungiu iš New Jersey teismo datos dar nėra nustatytos.

— OSI gauna sąrašus iš sovietų. Jie patikrina pavardes per savo kompiuterius ir nustato, kurie asmenys gyvena Amerikoje. Tuomet pasiklausoma sovietų, ar tie turi kokių įduidinkų ar dokumentų. Sovietam tai parūpinus, OSI užveda bylas.

Vieningumo svarba

Baigiamąsias mintis tarė adv. Žumbakis. Jis pastebėjo, kad mes turim stoti prieš milžiną, kurio finansiniai ištekliai ir jėga yra beveik neriboti. Mūsų jėgos ir ištekliai jo nenugalės. Mum reikia duoti velniui per galvą gudriai — su savo galvomis. Negalim nusileisti prieš sovietų interesus.

Mūsų jaunimas yra šiuo reikalu užsidegęs. Amerikiečiai, išgirdę šaltai, objektyviai pateiktus faktus ir pamatę neteisę, prisideda prie mūsų.

Mes, lietuviai, tiek daug nukentėjom, nes mes esam efektingiausia antikomunistinė mažuma. Tad yra svarbu tiem, kurie mūsų nemėgsta, mus suskaldyti ir sukirsinti, kad mes nieko nepadarytume.

Turim atsispirti. Pagalba kaltintiems šiandien reikalinga finansinė ir moralinė. Paremkim tuos, kurie dirba.

Aras Vanickas

Vykstant nepriklausomybės kovom, buvo dar per jaunas stoti į savanorius, ir labai tai pergyveno. Pagaliau 1919 antrąjį Kalėdų dieną ilgiau laukti jis nebegalėjo. Iš slėptuvės išsiėmęs šautuvą, išėjo iš namų. Truputį pasitempęs, gal kiek pasistiebęs, ir — šiek tiek „primiršęs“ savo amžių, prisistatė netoli stovėjusioms savanorių kuopos karininkui ir buvo priimtas kuopos jauniausiu savanoriu. Tuo savo pasiryžimu Jonas K. Karys dar ir dabar džiaugiasi ir didžiujasi.

Šis sąžiningas, kruopštus ir sumanus vyrukas sparčiai kilo įvairiose kariškose pareigose. Būdamas vos 20 metų amžiaus, paskirtas vesti „Geležinio Vilko“ trečiojo dragūnų pulko operatyvinį skyrių. Vėliau jis buvo Lietuvos vyriausybės apdovanotas savanorio — kūrėjo medaliu.

1926 vedė Joaną Reivytytę, kuri buvo ir tebėra jo planų skatintoja, rėmėja ir padėjėja. Savo dideliu pasiaukojimu ir tokiu pat pasiryžimu ji įgalino vyrą išleisti visą trilogiją.

Jonas K. Karys, išstojęs iš kariuomenės ir dirbdamas įvairiose valstybinėse tarnybose, laisvalaikiais tęsė mokslą, kol 1939 Vytauto Didžiojo universitete įsigijo diplomuoto ekonomisto laipsnį.

Tarnaudamas Finansų ministerijoj, buvo pastebėtas kaip sąžiningas, darbštus ir daug vertingų pasiūlymų įnešęs tarnautojas. Tad jam buvo patikimos vis svarbesnės pareigos. 1936 jis paskirtas naujai įsteigtos monetų kalyklos vedėju. Abiejų okupacijų metu teko lektoriuoti Prekybos Mokyklą, tarnauti Vilniaus miesto savivaldybėj. Rosenheimio tremtinių stovykloj Vokietijoj buvo Lietuvos Bendruomenės apylinkės vicepirmininku, Raudonojo Kryžiaus pirmininku, mokytoju progimnazijoj ir įvairiuose kursuose, toliau rinko medžiagą savo trilogijai apie istorinius Lietuvos pinigus. Ir Lietuvoj ir išveivijoj gausiai dalyvavo kaip žurnalistas lietuvių spaudoj.

1948 Joana ir Jonas Kariai atvyko į Bridgeportą, Connecticut valstijoj, kur ir dabar gyvena. Sunkiai fabrike ir siuvykloj abiejų uždirbamų pinigų jie skyrė medžiagos rinkimui, jos kopijom ir fotografijų paruošimui. Kelionės į Washingtono ir New Yorko bibliotekas taip pat surijo nemažai pinigų.

Jonas K. Karys, kiek tik rasdamas laiko, dalyvavo LB Bridgeporto apylinkės veikloj, eidamas įvairias pareigas. Rašė numizmatikos klausimais periodikoje, bendradarbiau Lietuvių Enciklopedijoj, priklausė prie keleto amerikiečių numizmatikos sąjungų ir vis rašė, rašė savo knygas. O rašė tam, jo paties žodžiais tariant: „kad nepasilikytų užmiršta“. Jį tiesiog kankino baimė, kad pasauliniam įvykiams užgulus Europą, „gali būti sunaikinti visi šaltiniai, liudijantys lietuvių ekonominių gyvenimų senovėje, jų valiutą ir vartotus ekonominius ženklus.“

Jo „Senovės lietuvių pinigai“ 1961 apdovanoja „Aidų“ mokslo premija.

Sukaktuvininką sveikiname, linkėdami sveikatos ir energijos dar teberuošiamiem rankraščiam!

giva

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS K. ŽIDINYJE

Vasario 20 New Yorke paminėta Lietuvos nepriklausomybės šventė. Apieškimu parapijos bažnyčioje 11 val. buvo iškilmingos pamaldos. Mišias koncelebravo kun. J. Pakalniškis, kun. dr. J. Prunskis, kun. A. Račkauskas, Tėv. L. Andriekus, OFM, kuris pasakė ir šventei pritaikytą pamokslą. Taip pat mišių pabaigoje kalbėjo ir Lietuvos gen. konsulas A. Simutis. Su vėliavomis dalyvavo: šauliai, ramovėnai, ateitininkai, skautai. Taip pat buvo įneštos ir Amerikos bei Lietuvos vėliavos.

Parapijos choras, vadovaujamas Viktoro Ralio, giedojo labai pakiliai ir pamaldas baigė Amerikos ir Lietuvos himnais. Žmonių bažnyčioje dalyvavo apie 300.

Minėjimas Kultūros Židinyje

Dalis žmonių tuoj pervaziavo į Kultūros Židinį, kur veikė virtuvė ir kur buvo galima gauti lietuviškus pietus. Minėjimas prasidėjo 3-20, nors buvo pramatyta, kad prasidės 3 v.

Atsidariusi uždangai, scenoje jau buvo jungtinis choras — Apreiškimo parapijos choras ir Perkūno choras. Tiem abiem chorams vadovauja tas pats dirigentas Viktoras Ralis.

Minėjimą pradėjo šių metų New Yorko Alto pirmininkas Alfonsas Marcelynas. Kalbėjo angliškai, išryškino mintį, kad tik laisvame pasaulyje galime paminėti Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 65 metų sukaktį. Toliau vadovauti pakvietė dr. Rimą Vaičiūtį, Columbijos universiteto profesorį. Jis kalbėjo angliškai ir lietuviškai, sumaniai ir jaukiai pravedė visą programą.

Įneštos vėliavos. Vadovavo šauliai. Jungtinis choras sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus.

Prel. Pranas Bulovas sukalbėjo invokaciją — maldą, kurioje prisiminė ir Lietuvos istoriją ir kvietė pasiryžti laisvės aukai.

Dainuoja Perkūno choras

Užtraukus uždangą, chorai persitvarkė. Minėjimą pradėjo Perkūno choras, padainuodamas: Aleksandro Kačanausko — Sudiev, kvietkeli, tu brangiausias, K. V. Banaičio — Žygis į Vilnių, Alf. Mikulskio — Balnok, tarne, bėrą žirgą.

Vėl pertvarkyta scena, nuimti chorų laiptai. Tada buvo pristatyta eilė garbės svečių. Dalis jų buvo salėje, o kitų nebuvo. Buvo pranešta per radiją ir televiziją, kad dalyvaus New Yorko valstybės gubernatorius Mario Cuomo, bet jo nebuvo. Atvyko tik jo įgaliotinis.

Gen. konsulo A. Simučio žodis. Savo kalboje Lietuvos gen. konsulas A. Simutis pradėjo prisiminė 1863 metų sukilimą, kaip po sukilimo buvo likviduo-

jami sukilimo dalyviai. Tada Kauno gubernatorius pareiškė, kad Lietuva yra visiem laikam prijungta prie Rusijos. Tą patį kartojta ir dabartiniai Lietuvos pavergejai.

Jie klysta taip sakydami. Jau prasidėjo tautų išlaisvinimas iš kolonializmo. Kai Jungtinės Tautos įsikūrė, tada buvo tik 51 jų narys. Dabar Jungtinės Tautos turi 156 valstybes. Prasidės ir Europos pavergtų — kolonizuotų tautų išsilaisvinimas, ir Lietuva bus išlaisvinta. Jau Europos parlamentas Strasboure nutarė reikalauti, kad Lietuvos ir kitų Pabaltijo kraštų byla būtų perkelta į Jungtines Tautas.

Tai vis ženklai, kad vis daugiau dėmesio skiriama pavergtiesiems.

Tokiose aplinkybėse minime Lietuvos nepriklausomybės šventę. Laisvajame pasaulyje jau Lietuva yra nemažai išgarsinta. Išgarsinimui labai daug prisidėjo Simas Kudirka. Kai čia Lietuvos nepriklausomybės šventė minima laisvai, tai Lietuven jį minima slapta, ją ypač mini jaunimas. Sovietų imperija ypatingai to bijo, kad nebūtų jokio judėjimo Lietuvoje, nes Lietuva yra virtusi visų pavergtųjų laisvės simboliu Sovietų Sąjungoje.

Ateis laikas, kad kils naujas gaisras, ir Lietuva atgaus savo nepriklausomybę.

Antrąją kalbos dalį jis skyrė svečiam amerikiečiam ir kalbėjo jo angliškai. Pasveikino amerikiečius draugus, paaiškino dabartinę padėtį. Priminė, kad Valstybės departamentas parašė laišką Lietuvos atstovui Washingtone ir tą laišką jis perskaitė. Gen. konsulas kalbėjo 15 minučių.

Kitų sveikinimai

Zenia Mucha perskaitė senatoriaus D'Amato rezoliuciją, kur siūloma visoje Amerikoje paskelbti Lietuvos respublikos dieną.

Gubernatoriaus Mario Cuomo vardu pasveikino Johnny Nickos. Jis perskaitė ir gubern. Cuomo pasirašytą proklamaciją.

New Yorko valstijos senatorius Martin Knorr prisiminė, kaip buvo priimta rezoliucija New Yorko valstybės senate. Perskaitė ir tą rezoliuciją.

New Yorko miesto tarybos proklamaciją perskaitė tarybos narys Walter Ward. Visas proklamacijas įteikė pirmininkui Alfonsui Marcelynui.

Laišku pasveikino ir kongreso atstovė G. Ferraro. Laišką perskaitė pirmininkavęs.

Tautiniai šokiai

New Yorko tautinių šokių ansamblis Tryptinis, vadovaujamas Jadvygos Matulaitienės, pašoko keletą šokių. Prieš kiek-

vieną šokį Nina Jankauskaitė paskaitė poetinį įvadą, kokį eilėraščio posmą. Scenoje pašoko šiuos šokius: tabalą, oželį, aštuonytį.

Kol šokiai susiorganizavo, dar kalbėjo Afganistano konsulas. Jam publika audringai plojo. Jis pažymėjo, kad ir Afganistanas ir Lietuva kovoja su tuo pačiu priešu.

Kun. dr. J. Prunskio kalba

Vienas iš vadovaujančių lietuvių žurnalistų, ilgametis redaktorius, dabar vadovaujantis Alto informacijai, kun. dr. Juozas Prunskis, kalbėjo jautriai ir pagauančiai, tuo jautrumu pagaudamas pačius klausytojus. Tai buvo surinktų pavyzdžių, posakių pynė apie Lietuvą, kovą dėl jos laisvės, apie pasiaukojimą ir ryžtą. Ryskino, kaip rusai nuo seno norėjo išnaikinti Lietuvą. Ir dabar Lietuva kenčia sunkią okupaciją, kas šeštas išvežtas į Sibirą. Ir tuo pačiu metu akiplėšiškai verčia dėkoti už išvadavimą. Tačiau tai nepalaužė tautos dvasios. Lietuva šaukia: Aš gyva.

Nebuvo pasaulyje tokios imperijos, kuri būtų apsitvėrusi vielmomis, kad žmonės nebėgtų. Tokia imperija turės žlugti. Komunizmo doktrinoje galioja du įstatymai: plėšk ir pjauk. Ir pačioje Sovietų Sąjungoje nebėra tokio žmogaus, kuris tikėtų komunizmo doktrina. Sovietų Sąjunga, persekiudama religiją ir tautines mažumas, vis dabar pralaimi.

Šiandien Lietuva turi daug inteligentų, kurie išsaugos laisvės troškimus ir visas viltis ateičiai. Maskva siunčia visus agentus, kad lietuvius suskaldytų, supjudytų. Tad nedžiuginkime okupanto susiskaldymu. Visi dirbkime iš vieno. Mądrinė ir Strasboure pradėdama Sovietų Sąjungos dekolonizacija. Tad ištvėrkime ir dirbkime drauge, įtraukime jaunimą, kad mūsų kėdės neliktų tuščios. Ką tu padarei dėl Lietuvos?

Mes nebūsimė dezertyrai Lietuvos laisvės kovose. Prelegento kalbą publika labai jautriai priėmė, ne kartą plojo, o pabaigus plodama sustojo visa salė. Kalba visus sutvirtino ir uždegė naujumi žygiams.

Rezoliucijos. Toliau Nina Jankauskaitė perskaitė iš anksto Alto paruoštas rezoliucijas, kur buvo padaryta įvykių apžvalga, prisiminta praeitis ir dabartis ir baigiama rei-

kalavimais, kad iš krašto būtų išvesta Sovietų kariuomenė ir kad būtų atstatyta nepriklausoma Lietuva. Rezoliucijos priimtoms visų pritarimu. Jos bus pasiūstos Amerikos prezidentui, senatoriam, kongreso atstovam, spaudai.

Išnešus vėliavas, besitvarkant šokiai, Petras Ažuolas, Alto narys, trumpai prisiminė aukas, kiek jų surinkta praėjusiais metais ir kvietė aukoti šiemet.

Šokiai scenoje

Ninai Jankauskaičiai pranešinėjant, ansamblis vėl scenoje pašoko šiuos šokius: piemenėlis, mikutė, pabaigai — aštuonių šokių pynė.

Akordeonu šokius palydėjo Antanas Razgaitis.

Reikia pasidžiaugti jaunimu, kuris įdeda tiek darbo, tiek daug nuoširdumo, kol parengia tokias dideles, sudėtingas programas. Ir šoko jie pakiliai ir patraukliai, visus sužavėdami. Dėkui ir jų nenuilstamai vadovei ir mokytojai Jadvygai Matulaitienei.

Jungtinis choras

Pabaigoje pasirodė jungtinis choras. Atliko šias dainas: Lietuviais esame mes gimę — St. Šimkaus, Jaunimo giesmė — J. Naujalis, Lituanica — Gailevičiaus, Šiaurės pašvaistė — St. Sodeikos. Pianinu pritarė Elizabeth Frank.

Reikia pasidžiaugti ir abiem chorais, kad jie suprato reikalą, padirbėjo ir pakiliai atliko savo programą. Tai jų jauno dirigento Viktoro Ralio nuopelnas.

Pabaigoje padėkota visiem, kurie prisidėjo prie šio renginio. Įteiktos gėlės šokių mokytojai J. Matulaitienei ir pianistei E. Frank. Sceną papuošė Česlovas Janušas ir Paulius Jurkus.

Visa programa užtruko tris ir pusę valandos. Žmonių buvo per 300. Dalis jų aukėjo Lietuvos laisvinimo reikalui. Galėjo aukoti Vlikui, Altai, Liet. Bendruomenei. Kiek aukų surinkta, paskelbs patys rengėjai.

Spausdintos programos nebuvo išleista. Gal tuo ir sutauptyta, bet ir prarasta, nes daug kas renka tokias programas ateičiai. Visą laiką jų buvo tokios programos spausdinamos, ir lėšų tam reikalui užteko. Kam reikėjo šiemet atsakyti ilgametės tradicijos? Juk tam galima rasti mecenatų.

Amerikiečiai svečiai dauguma išėjo po pirmos dalies. Po visos programos rengėjai dar buvo surengę priėmimą garbingiems svečiam, programos dalyviams. Priėmimas buvo žemutinėje salėje. Drauge ten dar vyko ir įvairios vaišės, užkandžiavimai, pokalbiai. (p.j.)

Vincas Žemaitis, mišk. inžinierius, sulaukęs 86 m. amžiaus, vasario 15 mirė Chicagoje. Gimė Andriškių kaime, Vilkaiviškio apskr. Amerikoj išgyveno 33 metus. Nuo 1911 priklausė prie ateitininkų. Buvo Lietuvos Miškininkų Sąjungos pirmininkas Lietuvoje ir išeivijoje, Liet. Istorijos D-jos, Liet. Krikščionių Demokratų Sąjungos, Saulių S-gos, Balso ir daugelio kitų organizacijų narys.

Petras Milašius iš Clevelando, įvertindamas jaunųjų dailininkų kūrybingumą, skiria 1000 dol. premijom, kurios bus įteiktos Čiurlionio galerijoje rengiamoj jaunųjų dailininkų parodoje. Paroda vyks gegužės 6-15. Jaunieji dailininkai skatinami nedelsiant savo darbų skaidres siųsti adresu: Čiurlionio galerija, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636.

Draugo premijuoto romano premijos įteikimo iškilmės vyks kovo 19 Chicagoje, Marijos aukštesniosios mokyklos salėj. Koncerto programą atliks New Yorko Metropolitan operos solistė Maralin Niska ir solistas Algis Grigas. Bilietai jau dabar gaunami Vaznelių Gifts International parduotuvėj.

Aras Mažeika, jaunųjų lietuvių krikščionių demokratų atstovas, gyvenęs Caracas mieste, Venecueloj, dalyvavo pasaulio jaunųjų krikščionių demokratų kongrese, vykusiame sausio 21-25 Venecuelos sostinėje Caracas. Jam buvo progų iškelti ir Lietuvos klausimą, painformuojant delegatus apie dabartinę okupuotos Lietuvos padėtį ir apie lietuvių tautos laisvės siekius.

Radijo premijos (1982 metų) vertinimo komisiją JAV LB kultūros taryba sudarė Washingtone. Į ją sutiko įeiti: pirm. Vladas Būtenas, 2902 Porter NW, Apt. 53, Washington, D.C. 20008. Nariai: Gražina Blekaitienė ir Jonas Vaitkus.

Ona Baužienė, Australijos lietuvių veikėja, 1983 Naujų Metų proga Anglijos karalienės Elzbietos II buvo apdovanota Britų imperijos medaliu už jos ypatingą pasidarbavimą Australijos lietuvių Bendruomenėj.

V PLJ kongreso jaunųjų talentų vakaras bus II-ųjų PLD metu, liepos 2, Chicagos centre esančio Bismarck viešbučio Pavillon teatre. Šiuo metu vyksta dalyvių registracija. Registracijos anketas galima gauti iš Jaunimo sąjungos ryšininkų arba kreipiantis į talentų vakaro direktorių Juožą Kapačinską, 6811 S. Maplewood, Chicago, Illinois 60629. Telefonas 312 778-1840. Registracija ir pavyzdinė medžiaga turi būti įteikta talentų vakaro rengimo komitetui ne vėliau balandžio 1.

Politiniai kaliniai, buvusieji Sibire ir bolševikų bei nacių kalėjimuose, suvažiavimas šaukiamas kovo 12 Chicagos Jaunimo Centre. Visi buvusieji politiniai kaliniai prausimi tuoj pat registruotis, net ir tie, kurie dėl susidariusių kliūčių į suvažiavimą atvažiuoti negalėtų, adresu: J. Ivašauskas, 3222 W. 66 Place, Chicago, Ill. 60629. Užsiregistravusių pavardeš viešai nebus skelbiamos. Dėl nesamų sąrašų kvietimai į suvažiavimą nesiunčiami.

"The Chicago Catholic" savaitraštyje vasario 11 dviem išsamiais straipsniais paminėta kun. A. Kezio meninių fotografijų knyga "Chicago/Kezys". Taip pat įdėtos iš tos knygos trys iliustracijos. Tame pačiame numery išspausdintas dr. Lino Sidrio straipsnis apie kryžius Lietuvoje ir dabartinius ateistinių komunistų kryžiaus ir tikinčiųjų persekiojimus. Straipsnis iliustruotas kryžių kalno netoli Meškuičių nuotrauka.

Rekolekcijos gavėnijos metu Putnam, Conn., seselių vienuolyno centre: vyrų kovo 4-5, moterim kovo 18-20. Praveda Tėv. P. Baltakis, OFM. Kovo 25-27 visiem charizmatiniu būdu praveda Tėv. J. Bacevičius, OFM. Vietų skaičius ribotas. \$45.00. Pradžia penktadienį 8 val. vak., pabaiga sekmadienį 1 val. popiet. Registruotis tel. 203 928-5828.

Neringos stovyklavietėj 1983 metais bus tokios stovyklos: lietuvių kilmės vaikų anglų kalba birželio 26 — liepos 9, lietuvių mergaičių liepos 10 - 30, lietuvių berniukų rugpjūčio 14 - 27, ateitininkų liepos 31 - rugpjūčio 13. Registruotis adresu: I.C.C., Putnam, Conn. 06260.

SVEIKINIMAI II PASAULIO LIETUVIŲ DIENOMS

Sveikinimai II Pasaulio Lietuvių Dienoms ir skelbimai bus talpinami VI JAV ir Kanados Dainų Šventės programoje. Pieno puslapio kaina — \$100.00, pusė puslapio — \$50.00, ketvirtis puslapio — \$25.00 JAV valiuta.

Sveikinimų ar skelbimų tekstą ir čekį Lithuanian World Festival, Inc. vardu siųsti Sofijai Džiugienei, 7240 So. Mozart St., Chicago, IL 60629 U.S.A.

Sveikinimai ir skelbimai turi būti gauti prieš š.m. balandžio mėn. 15 dieną — Dainų Šventės programa bus platinama per visas Pasaulio Lietuvių Dienas.

G.T. INTERNATIONAL

SOL ALGIO GRIGO vadovaujama kelių agentūra G.T. INTERNATIONAL INC. praneša, kad gegužės mėn. 13 d. 1983 prasidėdama 18 DIENŲ išvyka į Europą, Maskva, VILNIUS (7 DIENOS), KAUNAS, Talinas, Leningradas, Helsinkis.

LABAI RIBOTAS VIETŲ SKAIČIUS! Tolimesnėm informacijom kreipkitės į: G.T. INTERNATIONAL, 6240 So. KEDZIE AVE., P.O. Box 29163 CHICAGO, ILLINOIS 60629 TELEFONAI: (312) 471-1700, 471-1702, 778-7731

Iš New Yorko PILNA KAINA — \$1, 496.00, įskaitant visas susisiekimo išlaidas, viešbučius, maistą, operos arba baletu bilietus (4 bilietai), įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų!

Šiai kelienei vadovaus agentūros prezidentas SOL. ALGIS GRIGAS.

ATOSTOGOS PRIE BALTIJOS 1983

FINNAIR
Simple elegance... by Finnish design

KELIONES LIETUVON — GEGUŽĖ, BIRŽELIS, LIEPA, RUGPJŪTIS

IŠVYKSTAMA iš New Yorko, Montrealio, Los Angeles ir Seattle erdviais Finnair lėktuvais. Skrendama tiesiog į Helsinkį, plaukiama laivu į Taliną, važiuojama autobusu į Rygą, lėktuvu į Vilnių. Iš Vilniaus lėktuvu skrendama į Taliną.

MAŽESNĖS KELIONĖS: 10 naktų/11 dienų — 5 naktys Vilniuj, 2 naktys Rygoj, 2 naktys Helsinky. Iš New Yorko ir Montrealio \$1353.00-\$1561.00. Iš Seattle \$1487.00-\$1692.00, iš Los Angeles \$1628.00-\$1797.00.

ILGESNĖS KELIONĖS: 14 naktų/15 dienų: 5 naktys Vilniuj, 2 naktys Rygoj, 3 naktys Taline, 3 naktys Helsinky. Iš New Yorko ir Montrealio \$1515.00-\$1723.00, iš Seattle \$1649.00-\$1854.00, iš Los Angeles \$1790.00-\$1959.00.

KAINON ĮSKAITOMA: visi vaigjal, pervežimai, mokesčiai, pirmos klasės nakvynės Helsinky, Rygoj, Taline ir Vilniuj, kasdien apžiūrėjimo programos (laisva programa Helsinky), ekskursijos į Kauną ir Trakus. Kainos — miegant dviem kambarių. Lėktuvų kainos pagal "group 10 Apex", galiojusias 1983 sausio 1.

NUOLAIDOS padariusiems rezervacijas prieš kovo 10.

DĖL INFORMACIJŲ kreiptis į Stephanie Horton, Union Tours Inc., 6 East 36 Street, New York, N.Y. 10016. Tel. 212 683-9500.

"Amber Holidays"

MEMBER
AMERICAN SOCIETY
OF TRAVEL AGENTS

1983 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ
IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

Balandžio 20	\$1075.00	Liepos 20	—\$1338.00
Gegužės 4	— 1075.00	Rugpjūčio 3	— 1338.00
Gegužės 11	— 1229.00	Rugpjūčio 17	— 1528.00
	(su Ryga)		(su Ryga)
Gegužės 25	— 1285.00	Rugsėjo 7	— 1338.00
Birželio 15	— 1528.00	Rugsėjo 19	— 1143.00
	(su Ryga)	Rugsėjo 26	— 1110.00
Birželio 22	— 1338.00	Spalio 5	— 1229.00
Liepos 13	— 1528.00		(su Ryga)
	(SU Ryga)		

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu. Grupės lydės vadovai.

Registracijos ir informacijos reikalu kreipkitės į:
TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, P.O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127
Tel. (617) 268-8764

Norintiem atsikviesti gimines atostogom — sutvarkome dokumentus.
Įstaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS.
Prices are based on double occupancy and are subject to change

Tautinės lėlės Kaziuko mugėje Bostone

BOSTONO ŽINIOS

Kaziuko mugė artėjant Smarkiai ruošiamasi Kaziuko mugėi. Norima, kad ji būtų kiek galint skirtinga nuo kitų. Ne viskas dar skelbiama, bet jau žinoma, kad pietus ruoš žinomas patyręs virėjas Jonas Stankus ir pietūs bus penkių skirtingų patiekalų. Bus gausus tortų ir pyragų stalas, veiks ir dietinis stalas su namie kepta duona ir sūriais.

Turtinga loterija dideliem ir mažiem. Naujai pagamintos

tautinės lėlės ir Vilniaus verbos bus vertos pasigrožėjimo. Daug kitokių įvairenybių, kurias pamatysite tik atvykę.

Kaziuko mugė, rengiama Bostono skaučių ir skautų, bus kovo 6, sekmadienį, Piliesių klubo II tro ir III-čio aukšto salėse, 368 W. Broadway, So. Bostone. Pradžia 11:30 val.

Vaidinimas "Katinėlis ir gaidelis" prasidės 3 v. popiet. Jį režisuoja Paulina Kalvaitienė.

Į mugę ir į vaidinimą įėjimas nemokamas. Visi kviečiami atsilankyti ir apsipirkti, skaniai pavalgyti ir pasimatyti su draugais. (k.n.)

Dail. A. Tamošaičio knygos "Lithuanian Easter Eggs" pri-

3 ĮDOMIOS LIETUVIŲ EKSKURSIJOS 1983 METAIS

"ŠV. ŽEMĖ — EGIPTAS — GRAIKIJA" — 18 dienų kelionė — balandžio mėn. 21 dieną. Kaina iš New Yorko — \$2275.00

"KELIONĖ Į SKANDINAVIJĄ" — 19 dienų kelionė — birželio mėn. 4 dieną. Kaina iš New Yorko — \$2295.00

"ISPANIJA — LIURDAS — PARYŽIUS" — 14 dienų kelionė — rugpjūčio mėn. 27 dieną. Kaina iš New Yorko — \$1795.00

Kellonių brošiūros, smulkesnė informacija ir registracija:
AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU
 9727 South Western Avenue
 Chicago, Illinois 60643
 tel. (312) 238 - 9787

DARIAUS IR GIRĖNO SUKAKTUVINIS KALENDORIUS

50 m. skrydžio jubiliejus

14 inč. pločio ir 22 inč. ilgio

Tinkamas įsiminti

Su persiuntimu 5.50 dol.

Gaunama Darbininko administracijoje

KAILIŲ PASIRINKIMAS!

Custom made fur and sheepskin coats and other leather goods. The lowest prices in neighborhood. Use our lay-away plan.

ALEX SHEEPSKIN AND FUR CO.
 79-03 JAMAICA AVE.
 WOODHAVEN, N.Y. 11421
 TEL. 212 296-1162

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Prašau pratęsti prenumeratą 1983 metam

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujlem skaitytojam pirmuosius metus kainuoja tik 12 dol. Visiem kitiem prenumerata — 15 dol. metam.

Slučių už prenumeratą \$.....
 Už kalendorių \$.....
 Spaudai paremti \$.....

BANK-BY-MAIL

Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prielaimai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti į banką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet kurio laiku. Jūsų slaptą gavęs, bankas tuoj įtraukia sumą į sąskaitą. Prisideda ir užtikrinimas, kad jūsų pinigai procentus, leidžiamus įstatymų. Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykit paduotais adresais.

MAIN OFFICE
 480 West Broadway
 South Boston
 9 AM to 3:30 PM
 Monday thru Friday
 Saturday 10 AM to 1 PM
 268-2500

NEPONSET CIRCLE OFFICE
 740 Canton Blvd.
 8:30 AM to 5:30 PM
 Mon. - Thurs. Wed. & Fri.
 Thurs. - 8:30 AM to 7:30 PM
 Saturday 8:30 AM to 12 Noon

statymas bus kovo 12, šeštadienį, 7:30 v.v. Liet. Piliesių draugijos II aukšto patalpose. Rengia Lietuvos Tautodailės Instituto Bostono skyrius. Dalyvauja pats knygos autorius ir skaitys paskaitą.

Jinai ir trys gintarai Stepono ir Valentinės Minkų vedamos radijo valandėlės 49 metų sukaktuvinis koncertas ir šokių vakaras įvyks kovo 12 So. Bostono Lietuvos Piliesių D-jos salėj. Jame programą atliks iš New Yorko muzikos ir dainos vienetas, kuris visų, o ypač jaunimo, yra mėgiamas. Tai "Jinai ir trys gintarai". Šis vienetas jau yra su pasisekimu dalyvavęs Bostono Minkų rengtame vakare. Jis ne tik atlieka meninę programą, bet taip pat groja ir dainuoja šokių kiam.

LB Bostono apygardos numatomi renginiai

Balandžio 8, penktadienį, 6 v.v. Lietuvos Pil. D-jos antro aukšto salėj, So. Bostone, įvyks arch. Edmundo Arbo meninių darbų paroda. Jis skaitys paskaitą "Žmogus ir kultūrinės apraiškos architektūroje". Paskaita bus pailiustruota skaidrėmis.

Balandžio 24, sekmadienį, 2 val. popietį So. Bostono Lietuvos Piliesių D-jos auditorijoje įvyks "Aušros" 100 metų sukakties minėjimas. Paskaitą skaitys Yale universiteto prof. poetas Tomas Venclova.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00-10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

BOSTON MASS — WLYN 1360 bangos sekm. nuo 8 iki 8:45 ryto. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Paroduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

JŪRA STRIMAITYTĖ, lietuvių advokatė, STRIMAITIS & KEHOE, 31 Exchange Street, Lynn, Massachusetts, Tel. 617 598-0800. Turime ofisą ir Bostone priimti klientus. Musų sritys yra apdraudus bylos, workers' compensation ir testamentų sudarymas.

DEXTER PARK PHARMACY
 Wm. Anastasi, S.B.
 77-01 JAMAICA AVENUE
 (Cor. 77th Street)
 WOODHAVEN, N.Y. 11421
 WE DELIVER
 296-4130

IŠPARDAVIMAS

Trys knygos su persiuntimu už 2 dol. Tai P. Narvydo pasakojimai iš Lietuvos laisvės kovų, J. Jaškausko apysaka iš Lietuvos nepriklausomo gyvenimo pradžios, A. Žemaičio "Lietuvos vaizdeliai" arba to paties autoriaus "Nutuliosios dienos". Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

AMBER HARVEST

Fresh fruits and vegetables
PARDUOTUVĖ

Galima gauti skanios, rupios, lietuviškos sveltatos duonos iš Bruno's kepyklos Chicagoj. Užsakomi vaisių krepšiai visom progom. Iki malonaus pasimatymo!

110-21 Jamaica Ave.
 (kampus 111 St.)
 847-9225

Atidara nuo 8 iki 7 val.
 nuo pirmadienio
 iki šeštadienio

LITHUANIAN COOKERY

(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su plastininiu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS

Už priėmamus mokesčius pasiūlo moderniškus apdraudus planus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mirtgčių.

Norį įsirašyti kreipkitės į SUSIV. CENTRA, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į organizatorių Susiv. direktorių BRONIŲ BOBELį, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. MI 7-6637.

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ IR ĮVAIRIUS USSR KRAŠTUS, naudokitės patarnavimu plačjai žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(LICENSED BY VNESHPOSYLTORG)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA: 1776 BROADWAY, NEW YORK, N.Y. 10019. TEL.— 581-6590; 581-7729. Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynę ir kitų daiktų.

Atidaryt. kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

Miami Beach, Fla. 33139-1201 17 St.	305 673-8220
Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1828 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
Buffalo 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60622 — 2222 West Chicago Avenue	312 227-4850
Cleveland, Ohio 44134 — 5689 State Rd.	(216) 845-6078
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Herkimer, N.Y. McKennan Rd.	315-866-3939
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
Chester, Pa. 19013 — 2819 W. 3 St.	302 478-2871
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
New York 3, N.Y. — 78 Second Avenue	302 478-2871
New York, 3, N.Y. — 324 E. 9th St.	475-7430
Philadelphia, Pa. 19123 1013 N. Marshall St.	215 WA 5-8878
Phoenix Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canayon Hwy.	602-942-8770
Rahway, N.J. — 47 East Milton Avenue	381-5800
Silver Springs, Md. — 1002 Kennebec Ave.	301-589-4464
South River, N.J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746

Sparčiai auganti milijoninė

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

Yra geriausia ir patogiausia bankinė įstaiga visiems lietuviams.

KASA už paprastą taupymo sąskaitas moka 9%
 Už IRA pensijų indėlius KASA šiuo metu moka 11%
 Už didelius ir mažus sertifikatus KASA moka kiek galima aukščiausius procentus.
 Visiems taupytojams KASA lengvomis sąlygomis suteikia visų rūšių paskolas.
 "KASA priima švenčių ar atostogų plano taupymo indėlius ir už juos taip pat moka 9% palūkanu".
 — KIEKVIENO ASMENS INDĖLIAI KASOJE APDRAUSTI IKI 100,000 DOL. —
 KASOS įstaiga veikia savaitės dienomis nuo 8 val. ryto iki 9 val. vakaro, o penktadieniais iki 6 val. ir šeštadieniais iki 5 val. vak.
 KASOS adresas: 86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418
 Telefonas: (212) 441-6799

KASA kviečia visus jungtis į lietuvišką taupymo įstaigą.

A.A.
PAJAUTAI TALLAT-KELPŠIENEI

mirus, skausmo prislėgtus vyrą Tada, dukrą Vitą Matusaitienę, motiną Eugeniją Klupšienę, brolių Antaną ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučia

*Aleksandra ir Antanas Mastioniai
Teresė ir Algimantas Gečiai
Danguolė Vizgirdienė*

A.A.
TEODORAI ŠLEPETIENEI

mirus, dukroms Aldonai ir Birutei, jų šeimoms ir visiems artimiesiems giliai užuojautą reiškia

*Vincė Jonuškaitė-Zauniene
Ciedrė Zauniatė*

PADĖKA
A.A.
JURGIUI KIAUNEI

mirus, nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie suteikė jam paskutinę pagarbą, užprašė šv. mišias, aukojo organizacijoms ir pareiškė mums užuojautą raštu, spaudoje ir asmeniškai.

Ypatinga padėka kun. A. Račkauskui, kun. L. Budreckui, Tėv. Kl. Žalaliui, OFM, M. Šalinskienei, dr. E. Noakui, dr. J. Lenkaičiui, dr. Br. Nemickui, K. Miklui, G. Meiliūnienei, A. Vebeliūniui, P. Ažuolui, S. Mackevičiui, P. ir J. Jurkuvėnams, V. Butkiui, K. Bačiauskui, solistui M. Razgaičiui, V. Gudienei, E. Čekienei, A. Diržiui, R. Šidlauskui ir kitiems, kurie mums padėjo šioje liūdesio valandoje.

Nuliūdime likę

*sūnus Kęstutis su šeima
brolis Vladas su šeima*

P A D Ė K A

1982 gruodžio 23 d. 8:25 val. ryto po sunkios ir ilgos ligos mirė mano brangi žmona

A.A.
ONUTĖ GAILIUTĖ ZUBAVIČIENĖ

Jos netekęs, reiškiau giliai padėką visiems mane taip nuoširdžiai užjautusiems asmeniškai žodžiu, laiškais ir spaudoje. Dėkingas tiems, kurie spaudoje savo straipsniais apibūdino ir įvertino a.a. Onutę. Visiems dėkoju už atsiųstas gėles ir užprašytas mišias.

Nuoširdžiai dėkoju kun. P. Jaraškai už atsiveikimo maldas ir pasakytą kalbą, taip pat už pamaldas Sunny Hills bažnyčioje ir palydėjimą į Sunny Hills kapines. Julijai Vebličiui, kuris į laidotuves atvyko iš New Jersey ir per mišias smulku pagrjo "Largo" F. Haendel ir "Adagio" T. Albinoni, jam akomponavusiai Vilma Brazin, Vincui Mamaičiui ir jo vadovaujamam chorui už grojimą ir giedojimą laike mišijų. K. Žukauskui už vadovavimą atsiveikimo vakare, visiems už ten pasakytas kalbas ir Valytei Rumšienei už deklamavimą. Labai dėkingas V. ir G. Beleckams už parodytą nuoširdumą, ypatinga mano padėka Genutei Beleckienei už paruošimą maisto ir šeiminkavimą užkandžių metu ir visoms kitoms ponioms, prisidėjusioms prie maisto paruošimo ir tvarkos salėje. Dėkingas grabnešiams: Antanui Balčiūnui, Antanui Pileckui, Juozui Zorubai, Mikui Lukui, Harry Shubert, Vladui Adomavičiui.

Reiškiu nepaprastą padėką Elenutei Lukienei už tokį nuoširdų atsidavimą Onutės priežiūroje ir slaugyme bei už parodytą aukštos kokybės profesionalizmą.

Dėkingas dr. R. Snare už jo pastangas išgelbėti iš vėžio ligos nelaimės a.a. žmoną ir už jo parodytą nuoširdumą lankant ją net namuose.

Širdingai ačiū Jonui ir Irenai Levickams, Liubai Bichnevičiui, atvykusiems į laidotuves iš Chicagos, ir Irenai Petraitienei, atvykusiai iš Miami.

Esu dėkingas visiems mūsų Sunny Hills gyventojams už tokį gausų dalyvavimą ir įvairiais atvejais iš jų turėtą pagalbą.

Sausio 23 vieno mėnesio a.a. Onutės mirties minėjimas prasidėjo Antano ir Marytės Balčiūnų užprašytomis pamaldomis. Labai dėkoju p. Balčiūnams ir kun. Pranui Jaraškai už sudarytas sąlygas ir parodytą prielankumą, kad prieš mišias ir jų metu buvo galima iš juostelės pagroti a.a. Onutės įgiedotas 10 giesmių, kurioms tuo metu akomponavo vargonais a.a. muzikas Algirdas Kačanauskas.

Labai dėkingas Anei Žukauskienei, Marytei Balčiūnienei, Onutei Baltutienei, Olgai Mamaitienei, Valytei Zitikienei, Elenai Lukienei už taip skaniai pagamintus užkandžius ir tvarkymą pas mane paskutiniųjų užkandžių. Taip pat nuoširdus ačiū visiems sausio 23 in corpore dalyvavusiems kapinėse ir ten giedotas ir kalbėtas bendras maldas.

A. a. Onutės sesutės Marytė Laužeckienė ir Antanina Ručinskienė yra visiems dėkingos už joms išreikštą užuojautą.

Gillame liūdesyje, visuomet nuoširdžiai Jūsų,
Jonas Zubavičius

Lietuvos karluomenės savanoriui — kūrėjui, kapitonui

A.A.
JURGIUI KIAUNEI

mirus, sūnui Kęstučiui ir jo šeimai reiškiamė giliai užuojautą.

Petras ir Genovaitė Šlapeliai

A.A.
LAIMAI JASAITIENEI

mirus, su liūdesiu reiškiamė giliai užuojautą jos vyrui dr. Stasiui Jasaičiui, dukrai, sūnui, broliams ir jų artimiesiems.

Modesta ir Juozas Blažaičiai

A.A.
PAJAUTAI TALLAT - KELPŠIENEI

mirus, jos vyrui Tadui, mamytei E. Klupšienei, dukrai Vitai su šeima, dr. I. ir S. Giedrikams reiškiamė giliai užuojautą.

Genovaitė ir Vladas Jančiauskai

A.A.
PAJAUTAI TALLAT - KELPŠIENEI

mirus, jos dukrai Vitai Matusaitienei ir šeimai, vyrui Tadui, visiems giminiams ir artimiesiems reiškiamė giliai užuojautą.

*Maironio mokyklos tėvų komitetas
ir mokytojai*

A.A.
**JUTAI TALLAT - KELPŠIENEI
-KLUPŠYTEI**

amžinybėn iškeliavus, jos Mamą, vyrą Tada, dukrą Vitą ir Vidmantą Matusaičius, visus gimines bei artimuosius giliai užjaučiame.

*K. Graudienė
Rūta, Raimundas*

A.A.
**JUTAI KLUPŠAITEI - TALLAT
-KELPŠIENEI**

mirus, jos vyrą Tada, motiną E. Klupšienę, dukrą Vitą su šeima, brolių Vidotą su šeima Kanadoje ir visus artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

*Virginija Vitalius Sirusai
Gražina Saulius Sirusai
Elena Jurgis Sirusai*

A.A.
TEODORAI ŠLEPETIENEI

mirus, dukras Aldoną Janačienę ir Birutę Venskuvienę bei jų šeimoms giliai užjaučiame

Leonilda ir Juozas Giedraičiai

A.A.
TEODORAI ŠLEPETIENEI

iškeliavus amžinybėn, dukroms dr. Aldonai Janačienei ir Birutei Venskuvienei su šeimomis reiškiamė nuoširdžią užuojautą ir dailnamės atsiskyrimo skausmą.

New Yorko Ateitininkai

Brangiai rašytojai

A.A.
J. NARŪNEI - PAKŠTIENEI

mirus, reiškiau giliai užuojautą dukrai Danutei Wertekienei ir šeimai.

Julija Rajauskaitė

A.A.
TEODORAI ŠLEPETIENEI

mirus, dukras Birutę ir Aldoną su šeimomis nuoširdžiai užjaučia

*Lietuvos Didžiosios Kunigaikštienės
Birutės Draugija, New Yorko skyrius*

A.A.
TEODORAI ŠLEPETIENEI

mirus, jos dukrai dr. Aldonai Janačienei su šeima ir visiems artimiesiems reiškiamė giliai užuojautą ir kartu liūdime

*Lietuvių Moterų Klubų Federacijos
New Yorko Klubas*

A.A.
TEODORAI ŠLEPETIENEI

mirus, liūdinčias dukteris dr. Aldoną Janačienę ir Birutę Venskuvienę Prancūzijoje bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame

*Lietuvių Katalikių Moterų
Kultūros Draugija*

Mylimai Motinai

A.A.
TEODORAI ŠLEPETIENEI

mirus, jos dukroms prof. dr. Aldonai Janačienei su šeima ir Birutei Venskuvienei su vyru Paryžiuje didžio skausmo valandoje reiškiamė nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime

*Pasaulio Lietuvių Katalikių
Organizacijų Sąjungos Valdyba*

Mielus dr. Aldoną ir dr. Kajetoną Jannacę, jų sūnų Mindaugą, Birutę ir Adolfą Venskų Paryžiuje, jų brangiai mamytei, uošvei ir močiutei

A.A.
TEODORAI ŠLEPETIENEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

*A. Radzivanienė
V. Radzivanas su šeima Australijoje*

Mylimai Motinai

A.A.
TEODORAI ŠLEPETIENEI

mirus, dukras prof. dr. Aldoną Janačienę su šeima, Birutę Venskuvienę su vyru nuoširdžiai užjaučia

*V.R. Penikai ir
Marija Lušienė*

A.A.
TEODORAI ŠLEPETIENEI

mirus, Birutei Šlepetytei - Venskuvienei, Eltos redaktorei, inž. Adolfui Venskui, Vilko atstovui, ir dr. Aldonai Šlepetytei-Janačienei su šeima giliai užuojautą reiškia

*Vyriausias Lietuvos
Išlaisvinimo Komitetas*

A.A.
TEODORAI ŠLEPETIENEI

mirus, jos dukroms dr. Aldonai Janačienei ir Birutei Venskuvienei su šeima giliai užuojautą reiškiamė ir kartu liūdime

New Yorko ir New Jersey ateitininkai

A.A.
TEODORAI ŠLEPETIENEI

mirus, dukroms dr. Aldonai Janačienei ir Birutei Venskuvienei su šeimomis reiškiamė nuoširdžią užuojautą.

Tautos Fondas

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spauštuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židiny šį savaitgalį: kovo 5, šeštadienį, pasirengimas Kaziuko mugėi; kovo 6, sekmadienį, jaunimo pamaldos ir Kaziuko mugė, rengiama New Yorko skautų.

Jaunimo pamaldos bus kovo 6, šį sekmadienį, 12 val. Kultūros Židinyje.

Tradicinė Kaziuko mugė, rengiama New Yorko skautų, bus kovo 6, šį sekmadienį, Kultūros Židinyje. Mugė atidaroma tuoj po jaunimo pamaldų, 1 val. Įvairūs rankdarbiai, medžio drožiniai, audiniai, gintaras, įvairūs lietuviškos tautodailės eksponatai ir t.t. Veiks lietuviška kavinė, lėlių teatras ir kt.

Aurelijos Balašaitienės knygos "Susitikimas pamary" pristatymas rengiamas kovo 12, šeštadienį, 6 v.v. Kultūros Židinio mažojoje salėje. Apie knygą kalbės Birutė Lukoševičienė. Iš Clevelando atvyksta ir pati autorė. Po visos programos — kavutė. Rengia LMK Federacijos New Yorko klubas.

Lithuanian Easter Eggs — šią knygą parašė ir išleido dail. Antanas Tamošaitis. Knygoje plačiai aprašomi Velykų margučiai, spalvinimo technika, įdėta labai daug spalvotų nuotraukų. Knygos sutikimas rengiamas kovo 13, sekmadienį, 2 v. popiet Kultūros Židinyje. Iš Toronto atvyksta pats knygos autorius ir kalbės apie margučių dažymą, dažymo techniką ir kita. Bus parodytas naujas filmas apie lietuviškų audinių meną. Bus demonstruojama, kaip dažyti margučius. Rengia Lietuvos Tautodailės Instituto New Yorko skyrius.

Aušros Vartų parapijos Lietuvos vyčių 12 kuopa Šv. Kazimiero minėjimą rengia kovo 6, sekmadienį. Mišias aukos ir pamokslą pasakys 11 val. kun. P. Stravinskas. Po pamaldų parapijos salėj tradiciniai pusrėčiai su kultūrine programa, kurią organizuoja Dalia Bulvičiūtė.

Darbininko spaudos kioskas veiks Kaziuko mugės proga kovo 6, sekmadienį. Čia bus galima įsigyti papigintomis kainomis (po 1 dol.) lietuviškų knygų, plokštelių, medaus, įvairių lietuviškų suvenyrų. Pirkdami Darbininko spaudos kioske, prisidėsite prie spaudos išlaidų, o taip pat galėsite įsigyti reikalingų dalykų. Bus proga apsimokėti Darbininko ir Bridges prenumerata.

Atostogauti j Sunny Hills, Fla., vasario 28 išvyksta kun. A. Račkauskas ir kun. J. Pragubickas iš Elizabeth, N.J. Kun. A. Račkauskas Sunny Hills turi pasitačius savo namus. Iš atostogų grįžta kovo 25.

Lietuvos vyčiai leidžia informacinį biuletinį Lietuvos reikalui. Jį leidžia specialus Lietuvos reikalui komitetas, kuriam pirmininkauja dr. Jokūbas Stukas. Biuletinį redaguoja Bernice Aviza. Ką tik pasirodė šių metų pirmasis numeris, kur sutelkta daug Lietuvos liečiančių vyčių medžiagos. Šiuo biuletiniu vyčius painformuoja, kam rašyti laiškus ir ir kokių klausimus iškelti laiškuose.

Bridges — Lithuanian - American Newsletter vasario mėn. numeris ką tik išspausdintas pranciškonų spaustuvoje Brooklyn. Numeris gausiai iliustruotas, surinkta įvairios smulkios medžiagos. Kas norėtų susipažinti su šiuo leidiniu, reikia rašyti Darbininko adresu. Per metus pasirodo 11 numerių. Metinė prenumerata — 5 dol.

Metropolitan operos rūmų kovo 5, šį šeštadienį, 2 val. popiet New Yorko laiku per radiją bus transliuojama R. Strauss opera "Arabella". Pagrindiniai solistai: Kiri Te Kanava, Mignon Dunn, David Rendall. Diriguoja Erich Leinsdorf. Kitą šeštadienį, kovo 12, 1 val. popiet bus transliuojama G. Puccini "La Boheme" su Stratas, Craig, Stilwell.

Rašytojos Aurelijos Balašaitienės knygos

"SUSITIKIMAS PAMARY"

sutikimas — pristatymas
 bus kovo 12, šeštadienį, 6 v.v.
 Kultūros Židinio mažojoje salėje
 Po pristatymo — kavutė su priedais
 Rengia ir visus atsilankyti kviečia

LMK FEDERACIJOS NEW YORKO KLUBAS

Vytautas B. Gružas a.a. Pajautos Tallat-Kelpšienės atminimui aukoja po 25 dol. Darbininkui ir Kultūros Židiniui. Kartu reiškia gilią užuojautą liudinčiam vyrui Tadui Tallat-Kelpšai ir šeimai.

Motinos dienos minėjimas bus gegužės 1 Apreiškimo parapijos salėje. Rengia LB 1-oji apylinkė.

Aktorius Henriko Kačinsko pagerbimas ryšium su jo 80 metų sukaktimi rengiamas kovo 27 Sunny Hills, Fla. Rengia specialus komitetas.

Apreiškimo parapijos bažnyčioje gavėnios metu kiekvieną sekmadienį per 11 val. mišias bus atliekami įvairūs kūrniai. Giedos choras ir solistai. Ateinantį sekmadienį Rasa Bobelytė atliks solo ištrauką iš Rossini "Stabat Mater" ir Vytas Alksnis su chorą — J. Strolis — Parveski Viešpatie. Kitą sekmadienį, kovo 13, choras atliks Du Bois oratorijos "7 Kristaus pasakutiniai žodžiai" pačią pabaigą, gi solistės Asta Butkutė ir Rasa Bobelytė atliks duetą iš Rossini "Stabat Mater".

Andrius Eiva, su kuriuo Laisvės Žiburio radijas padarė pasikalbėjimą apie jo keliones į Afganistaną, praeitą savaitę apsilankė ir Darbininko redakcijoje, papasakojo apie Afganistano gyvenimą, partizanines kovas. Jis pats yra išmokęs afganistanų kalbą, ten lankėsi bent keletą kartų. Dabar atvykęs į Ameriką, organizuoja didesnę pagalbą Afganistano partizanams. Į Darbininko redakciją jį palydėjo Gintė Damušytė.

Flux festivalis 1983 vyksta nuo kovo 5-27 Neuberger muziejuje, New Yorko valstybiniam universitetui, Purchase, N.Y. Bus rodomi įvairūs filmai, jų tarpe bus ir Jono Meko pagaminti filmai. Bus atidaryta meno paroda. Flux yra tarptautinis meno sąjūdis, sukurtas lietuvių Jurgio Maciūno 1960 pradžioje.

Apreiškimo lietuvių parapijos choras, vadovaujamas muz. Viktoro Ralio, rengiasi religiniam koncertui, kuris įvyks kovo 27, Verbų sekmadienį.

A. a. Jurgio Kiaunės atminimui Tautos Fondui aukoja: po 50 dol.: L.K.V.S-ga Ramovė New Yorko skyrius, L.Š.S.T. Simo Kudirkos kuopa New Yorke; po 25 dol.: S.L.A. 126 centrinė kuopa, Vytautas Vilkutaitis, dr. Leonilda & Juozas Giedraitis, B. ir V. Sutkai, A. ir J. Vytuviai, Marija ir Leonas Noreikos; po 20 dol.: Antanas Bagdžiūnas su šeima, Vincas ir St. Savukynai, Genovaitė Meiliūnienė, Romas Šidlauskas; 10 dol.: Vaeiovas Butkys. Tautos Fondo valdyba aukotojam nuširdžiai dėkoja.

Lietuvis bitininkas iš New Jersey yra atvežęs medaus, kurį galima įsigyti Darbininko administracijoje už prieinamą kainą.

QUEENS COLLISION CENTER INC. Expert auto body works — Ducco painting — Welding — Frames straightened — Fiber glass work. John R. Chicovich, 131-13 Hillside Avenue, Richmond Hill, N.Y. 11418. 24 hr. towing phone HI 1-6666. Towing after 6:00 — 843-6677.

MONEY — Dr. M. Siemoneit, lietuvis, draudžia sveikatą, nedarbingumą, pensijas, gyvybę. (N.Y., N.J. ir Conn.). Apsidraudami pas jį sutaupysit 30% - 50% premijos mokėjimą. Draudimo įvairios grupės, kurias galite pasirinkti. Skambinti dieną: 201 964-3500. Vak., savaitgaliais 201 654-3756.

Great Necke vasario 19 paminėta Lietuvos nepriklausomybės šventė. Iš k. Aleksandras Vakselis, New Yorko LB apygardos pirmininkas, pasakęs kalbą; Ignas Kazlauskas (su įteikta dovana); Henrikas Miklas, LB apylinkės pirmininkas; Al Vesey-Vasiliaskas (su įteikta dovana) ir kun. Vytautas Palubinskas, Aušros Vartų klebonas, sukalbėjęs invokaciją.

GREAT NECK, N.Y.

Laisvės šventė

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 65-tąsias metines LB Great Neck apylinkės iniciatyva vietos lietuviai paminėjo vasario 19 Elks salėje.

Pagrindinę kalbą pasakė LB New Yorko apygardos pirm. Aleksandras Vakselis. Kun. Vytautas Palubinskas, Aušros Vartų parapijos klebonas, sukalbėjo invokaciją.

Minėjimo metu LB Great Neck apylinkės pirm. Henrikas Miklas įteikė porą žymenų nusipelnusiems vietos lietuviams, kurie nemaža padirbėjo Lietuvos ir lietuvių naudai.

Pirmas žymuo buvo įteiktas čia gimusiam ir augusiam Aleksandrui Vesey-Vasiliaskui. Jis pirmas pradėjo Great Necke rengti Lietuvos nepriklausomybės atgavimo sukakties minėjimus dar prieš LB įkūrimą. Jis taip pat ilgą laiką buvo Balfo skyriaus pirmininkas, yra padėjęs daugeliui naujų lietuvių ateivių rasti butus ir darbus. Jo iniciatyva surinkta nemažai piniginių aukų ir drabužių, kurie buvo nugabenti į Balfo sandėlius. Jis taip pat yra Lietuvos vyčių garbės narys.

Antras žymuo buvo įteiktas Ignui Kazlauskui, kuris prisidėjo prie LB Great Necko apylinkės suorganizavimo. Jis taip pat buvo suorganizavęs šeštadieninę lituanistinę mokyklėlę, kur lietuviškai galėjo mokytis lietuvių kalbos gramatikos ir Lietuvos istorijos.

Minėjimo meninę programą atliko deklimatorės Vida Janauskienė ir Eufemija Cibienė. — P.V.

PRIĖMIMAS

Lietuvos Generalinio Konsulo ir Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto suruoštam Vasario 16-osios priėmimo vasario 18 New Yorke dalyvavo per šimtą kvieštų svečių, kurių tarpe ambasadorius Angier B. Duke su žmona, Australijos, Bahrain, Estijos ir Kinijos (Taiwan) generaliniai konsulai, New Yorko valstybės ir miesto pareigūnai, Pavergtųjų Europos Tautų atstovai, Europos Laisvės Radijo Baltijos valstybių atstovai ir New Yorko lietuvių organizacijų vadovai.

Šiais metais taip pat dalyvavo ir kovojančios Afganistano bendruomenės atstovas Habib Mayar. Susipažinęs su Alto atstovais, jis buvo pakviestas ir dalyvavo Vasario 16-osios minėjime Kultūros Židiny Brooklyn, kur pasveikino susirinkusius primindamas, kad Afganistanas tęsia prieš keturiasdešimt metų lietuvių pradėtą kovą už laisvę prieš tą patį imperialistą.

Svečius priiminėjo Lietuvos gen. konsulas A. Simutis su žmona, kartu su Vlkiu atstovavusiai dr. Elena Armaniene ir dr. Jonu Stiklorium bei Vliko garbės pirm. dr. J. K. Valiūnu su žmona.

Priėmimo taip pat dalyvavo Vliko reikalų vedėja Margarita Samatienė.

Rep.

LIETUVIŠKA MUZIKA PER NEW YORKO RADIJĄ

Per New York Times radijo stotį — WQXR vasario 25, penktadienį, 6:40 iki 7 v.v. buvo prisiminti mirę lietuvių muzikai — smuikininkas Izidorius Vasyliūnas ir kompozitorius Julius Gaidelis. Bob Shermano nebuvo, programą vedė kitas, kuris šiuose reikaluose nepergeriausiai orientavosi. Be jokio įvado priminė mirusius. Pagerbiant velionį smuikininką Izidorijų Vasyliūną, buvo pagrota Juozo Gruodžio sonatos smuikui ir fortepijonui finalas. Grojo Izidorius Vasyliūnas, akomponavo Vytenis Vasyliūnas. Pagerbiant kompozitorių Julijų Gaidelį, pianistas Andrius Kuprevičius paskambino jo sukurtą mažąją suitą fortepijonui. Baigdamas pranešėjas vėl paminėjo, kokia proga šie kūrniai buvo sugroti. Su Bob Shermanu ryšius palaiko dr. J. Lenkaitis. Jis parūpino šią muziką ir paprašė, kad būtų mirusieji muzikai pagerbti.

13-OSIOS PARODOS PREMIJOS

LB New Yorko apygardos rengiama vasario mėn. paroda, jau 13-oji šiomet, buvo nukelta iš vasario 12-13 į vasario 26-27.

Paroda sėkmingai praėjo. Jos iškilmingas atidarymas buvo vasario 26, šeštadienį, 7 v.v. Atidarymą pravedė LB apygardos pirmininkas A. Vakselis, pačią parodą trumpu žodžiu atidarė Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, dar kalbėjo dail. J. Bagdonas, vyriausias parodos tvarkytojas. Jis padėkojo visiem dailininkam, kurie atsiliepė į jo kvietimą dalyvauti parodoje.

Parodą pasveikino ir New Yorko Lietuvių Dailininkų Sąjungos pirmininkas Petras Vaškys.

Premijos

Premijų įteikimą pravedė A. Vakselis. Dienos metu, kai paroda buvo iškabinta, buvo paroda apžiūretė ir paskirtos premijos. Vertinimo komisiją sudarė J. Bagdonas, P. Jurkus, P. Vaškys ir LB apygardos pirmininkas A. Vakselis.

LB apygardos 300 dol. premija paskirta dail. Pranui Lapei už parodoje išstatytus darbus. Mecenasas — JAV LB Kultūros Taryba.

M. K. Čiurlionio vardo 200 dol. premija paskirta dail. Nedai Nijolei Maceytei už parodoje išstatytus darbus. Premijos mecenasas — LB Bushwicko apylinkė.

13-osios dailės parodos 100 dol. premija paskirta Magdalenai Stankūnienei iš Chicago už parodoje išstatytus darbus. Mecenasas — Simo Kudirkos šaulių kuopa Brooklyn.

Premijos čekį rengėjam įteikė kuopos pirmininkas K. Miklas.

Parama mokyklai

LB Švietimo Taryba buvo atsiuntusi LB apygardos valdybai 1600 dol. čekį, kad jis būtų įteiktas Maironio liuanistinėi mokyklai.

Prie premijų įteikimo buvo prijungtas ir šio čekio įteikimas. Jis buvo įteiktas Maironio mokyklos vedėjai Aldonai Marijošienei.

Baigiant šias atidarymo iškilmes buvo prisiminta pirmoji lietuvių dailės paroda, surengta 1907 metais Vilniuje. Apie šią parodą kalbėjo Paulius Jurkus. Po visų atidarymo iškilmių buvo vaišės. Per dvi dienas paroda aplankė apie 300 žmonių. Paroda 7 paveikslai.

Sekmadienį 4 v. popiet surengtas literatūros vakaras, kuriame

atsilankė publikos per šimtą. Savo kūrybą skaitė Tėv. Leonardas Andriekus, Kotryna Grigaitytė, Audronė — Ona Balčiūnienė, Nelė Mazalaitė, Stepo Zobarsko novelę paskaitė aktorius Vitalis Žukauskas, gi Juozas Boley paskaitė Juozo Tysliavos eilėraščių.

Po literatūros vakaro uždarė paroda. Išsamesnis parodos aprašymas bus ateinančiuose Darbininko numeriuose. (p.j.)

Maspetho žinios

V. Atsimainymo lietuvių parapijos deimantinis 75 m. jubilėjus numatomas paminėti spalio 9. Iškilmingas pamaldas laikys Brooklyno vysk. Francis Mugaro. Pratomas pokylis, o taip pat sukaktuvinis leidinys. Iškilmes rengia draugijų jungtinis komitetas.

Kun. Stasio Railos kunigystės 50 metų sukaktį V. Atsimainymo parapijos draugijų jungtinis komitetas rengias iškilmingai paminėti balandžio 10. Lietuviškos koncelebracinės mišios bus V. Atsimainymo bažnyčioje 10:30 val. ryto. Po pamaldų pokylis bus didžiojo Le Cordon Bleu salėje, 96-01 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Kvietimai į pokylį gaunami pas komiteto pirm. Joną Adomėną, parapijos klebonijoj ir pas Eleną Matulonis, kvietimų platintoju vadovė. Jos telefonas 326-3398. Kvietimus reikia rezervuoti iki kovo 10. Kvietimo auka 25 dol. asmeniui. Rengimo komiteto garbės pirmininkas ir globėjas yra prel. Pranas Bulovas. Kun. Stasy Raila nuo 1939 iki 1960 veikė Philadelphia arkivyskupijoje, o nuo 1960 iki dabar dirba Brooklyno vyskupijoje. Nuo 1978 darbuojasi V. Atsimainymo parapijoje, nors jau yra sulaukęs 75 metų amžiaus.

J.A.

G. Mikalaukas

Greg Mikalaukas sausio 3 paskirtas St. John's universiteto, Staten Island Campus, studentų dekanu. Anksčiau G. Mikalaukas yra dirbęs kaip Hofstra universiteto krepšinio komandos treneris, o taip pat Wagner kolegijoj ėjo atsakingas pareigas. Jo motina yra prel. J. Schamus, Švč. Trejybės lietuvių parapijos, Newark, N.J., klebono, sesuo.

Kviečiame visus atsilankyti į Lietuvos Tautodailės Instituto New Yorko skyriaus rengiamą

"LITHUANIAN EASTER EGGS" knygos supažindinimą

kovo 13, sekmadienį, 2 v. popiet

Kultūros Židinyje.

Atvyksta dail. **ANTANAS TAMOŠAITIS**, knygos autorius, ir autografo knygas **Vyks LIETUVIŠKŲ MARGUČIŲ PARODA** Bus rodomas filmas "LIETUVIŲ AUDINIŲ DAILĖ" Taip pat bus demonstruojamas margučių dažymas.

Užkandžiai, kavutė, pyragaičiai ir gėrimai

Visus kviečia

L.T.I. New Yorko skyriaus nariai